

EUGLENA

PB-PP1B-37037
BELGIE(N) - BELGIQUE

JAAR
GANG **36**
NR. 3

LENTE 2016

DRIEMAANDELIJKS NATIONAAL TIJDSCHRIFT VAN JNM

JE BEESTIGSTE JEUGDBEWEGING

Je beestigste jeugdbeweging

JNM, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, is een jeugdbeweging voor iedereen tussen 7 en 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en zijn schouders niet ophaalt voor het milieu. Samen trekken we het hele jaar door de mooiste natuurgebieden in en laten we ons betoveren door de zotste waarnemingen. We nemen zelf een zaag of schop in de hand en maken ruimte voor natuur. Bovendien gaan we op een duurzame en milieuvriendelijke manier door het leven en proberen we anderen daar ook warm voor te maken. En tijdens de zomermaanden? Dan kan je tijdens één van onze veertig zomerkampen in binnen- en buitenland dagenlang genieten met vrienden in de natuur. Kom zelf op ontdekking bij één van onze vijftig afdelingen in Vlaanderen en Brussel.

Lid worden

Surf naar www.jnm.be/lidworden en vul het inschrijvingsformulier in.
Nieuwe leden betalen maar 5 euro.

Lid blijven

Surf naar www.jnm.be en meld je aan.
Surf dan naar “**mijn gegevens**” (rechts bovenaan).
18 euro voor piep-, ini- & gewone leden, geboren in 1990 tot en met 2008
18 euro voor steunleden, geboren in 1989 of vroeger (je krijgt ook een abonnement op Euglena)
36 euro voor instellingen, bibliotheken, scholen... (je krijgt een abonnement op Euglena + Kikker)

Contacteer ons

Op **lokaal niveau** zetten honderden vrijwilligers zich in om JNM'ers van 45 afdelingen uren speelplezier te bezorgen. Vul je gemeente in bovenaan op jnm.be en je komt terecht op de contactpagina van jouw afdeling.

Op **nationaal niveau** wordt de werking gedragen door het hoofdbestuur. Dat zijn ongeveer 70 vrijwilligers die zich in acht werkgroepen en ploegen inzetten. Je vindt de contactgegevens van het hoofdbestuur op jnm.be/hb.

Het hoofdbestuur en de afdelingen worden ondersteund door zes personeelsleden op het **nationaal secretariaat** in Tarbotstraat 61F in Gent.
Heb je een administratieve vraag, mail dan info@jnm.be of bel 09 223 47 81.

Lidgeld niet betaald? Vandaar die gouden sticker!

De allerlaatste keer dat JNM ongevraagd bij je binnenvalt. Omdat we je er graag weer bij willen. Op activiteiten (in je afdeling) en op kamp. Dus sturen we je nu nog één keer, een allerlaatste keer, de Euglena. Mèt kampenbrochure. Kriebelt het? Ja?! Hernieuw snel je lidmaatschap en je kan weer inschrijven op alle JNM-activiteiten en -kampen. Gewoon doen, je krijgt er echt geen spijt van!

Werkten mee aan dit nummer:

Femke Batsleer, Joachim Bertrands, Pepijn Boeraeve, Margaux Boeraeve, Seba Derese, Lennert De Vroey, Marie D'Hulster, Ole Mahieu, Benjamin Meeusen, Annelieke Scheelen, Milena Sonneveld, Ward Tamsyn, Jorn Van de Velde, Anton Vandevoorde, Jakob Vandevoorde, Scarlett Vanuxem, Koen Wyers.

INHOUDSTAFEL

Voorwoord..... 3

Groeten uit... Leuven 4

Natuurstudie

Zo zot, warme winters 7

Waarnemingstelex:
Vlinders in de winter 10
Roodkeelnachtegaal..... 11

Fortentelweekend 2016 12

Natuurbeheer

Van overstromingsgevaar
naar natuurbeheer 17

Milieu

Klimaatbetoging 20

Duurzame kilometers op kamp 21

De nachttrein..... 23

Rode lijnen van een
klimaatrechtvaardige toekomst 25

Ecologisch voorbehoeden met Jakob..... 27

HB-kort 29

RvB-kort 30

De voortgang van de verbouwingen 31

MagazINI

Voorwoord..... 34

Ini-natuur-4-daagse 35

Liften..... 36

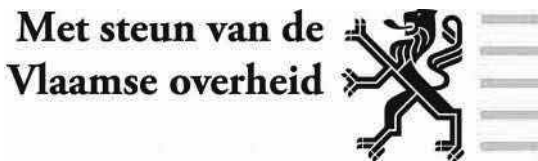
Scarlett 38

Winkel..... 39

Aankondigingen..... 40

Contact 43

Lay-out: Judith Herman
Cover foto: Jan Van Bostraeten

Beste JNM'er,

als inspiratie voor een introductie van mijn favoriete driemaandelijks tijdschrift even zoek is, kan het helpen om wat wél vlot komt in vraag te stellen: de aanspreektitel.

Beste is alvast niet gelogen. Want wat mijn prof verdient, of onbekende onbestemden die ik door omstandigheden allerhande mails toezend, verdien ook jij. Omdat je JNM'er bent bijvoorbeeld, een woord dat ik lange tijd koppig met een koppelteken heb gespeld. Maar omdat onze sympathieke communicatiemedewerkster Veerle die gewoonte in vraag stelde, neem ik me voor dat vanaf heden telkens met een apostrof te zullen doen. Dat is wennen, maar de dag dat ik dit stukje typ, heeft de wereld net vernomen dat we 2400 Franse woorden voortaan anders moeten spellen.

Dat geeft de burger (of in dit geval de bovo) moed om met het accent circonflexe ook maar dat koppeltelen adieu te zeggen, en de apostrof te omarmen.

Er is trouwens nog meer gaande, op het tijdstip van schrijven. Als je dit leest is het nog nauwelijks relevant, maar in de Verenigde Staten hebben Hillary Clinton en Ted Cruz bij de eerste voorverkiezing, in Iowa, hun respectievelijke rivalen Sanders en Trump nipt achter zich gelaten. De kranten staan er vol van, analyses vliegen in het rond. Een vijftal kandidaten gooit de handdoek, de wereld kijkt met ingehouden adem toe. In essentie gaat het hier om amper 350.000 mensen die gestemd en ge-caucust hebben, die verzamelden in scholen en sporthallen om elkaar luidruchtig te overtuigen om voor die of deze kandidaat te kiezen. Het zijn deelnamecijfers vergelijkbaar met die van gemeenteraadsverkiezingen in Antwerpen. Toch vult Iowa vlotjes de voorpagina's van New York over Brussel tot in Peking.

Dat is logisch, omdat de president van de VS nu eenmaal de invloedrijkste stem is in de wereldpolitiek. Maar net daarom (onder het motto: 'stel de dingen eens in vraag') wel even deze denkoefening: in het licht van die positie, wordt een eerste belangrijke teerling in de verkiezing van de Amerikaanse president geworpen door ongeveer 0,000026 procent van de wereldbevolking.

Dan doet JNM – en nu kom ik waar ik al die tijd al wezen moest – het met zijn opkomstcijfer van om en bij de 60 op 640 stemgerechtigden (ofwel 10 procent) tijdens een Algemene Vergadering lang niet slecht. Tijdens de laatste AV, begin maart (Voltooid Toekomstige Tijd alert – Euglena's zijn wel even onderweg), zullen we het over de bezigheden en financiën van JNM Nationaal hebben gehad; ook lopende projecten in verband met middelen voor afdelingen en meer en betere

participatie aan het beleid binnen JNM zullen aan bod gekomen zijn.

Want ook aandacht voor dat laatste blijft nodig, ondanks die bemoedigende statistiek. Als we de opkomstcijfers in Iowa in verhouding plaatsen tot het aantal stemgerechtigden, komen ze daar wel aan een participatiegraad van 15,7% - de helft meer dan wij. Gelukkig compenseren we dat ruimschoots op andere vlakken: bij JNM, in afdelingen en Nationaal, gebeurt de echte besluitvorming niet in conference rooms of tijdens sponsor dinners, maar in heidelanden en groezelige cafés, op mufte zolders en knuppelpaden, in bezoekerscentra, parochiezalen en ons bondssecretariaat.

Maar wat echt telt, los van Iowa, presidenten of eender welke vorm van politiek: hoe meer stemmen om de gang van zaken in vraag te stellen, hoe beter. De ervaring leert dat dat precies is hoe JNM vooruit gaat en dynamisch blijft. Het is de reden waarom we ook bij het schrijven van een nieuwe beleidsnota – de grote lijnen voor alweer vier jaar JNM-beleid – zo blijven hameren op betrokkenheid. Het is de reden waarom ik hoop om hierover op 10 april of op congres ook met jou van gedachten te kunnen wisselen.

Ik rond af, want de pagina's die volgen lonen pas echt de moeite. Je vindt er less America, meer natuur en een aanbod zomerkampen om bij weg te dromen.

Eindigen doe ik met een nieuwjaarswens, die had je nog van me tegood. Hij heeft te maken met waar ik begon: de dingen in vraag stellen. Naast een fantastisch (JNM-)jaar met een onvergetelijke kampenzomer, wens ik je de zin om dat van tijd tot tijd te doen.

Want daar, beste JNM'er, liggen de kiemen van een betere wereld.

Groetjes,
Lennert

Beste Helena, proficiat met je voorzitterschap dit jaar, hoe loopt het daar in Leuven?

Toen ik vier jaar geleden voorzitter werd (al lang geleden, he?!), was ik voorzitter en ini-verantwoordelijke tegelijkertijd. Bijna de hele oude garde ging op dat moment werken, naar het buitenland... Ik stond er bijna alleen voor. Gelukkig kreeg ik het jaar erna hulp uit onverwachte hoek. Marie-Elizabeth besloot zich volop in te zetten tijdens haar laatste jaar in JNM. Daardoor konden we plots veel jong volk aantrekken. Nu zitten de meeste bestuursleden nog in het middelbaar. Dat maakt het soms wat lastig, omdat onervaren JNM'ers al veel moeten trekken. Maar anderzijds, activiteiten organiseren, leer je enkel door het te doen... Ondertussen hebben we 130 leden, doen we drie activiteiten per maand en nog eens elke vrijdag ini-werking. Zonder hen was dat nooit gelukt!

Wie staat er jou dit jaar bij in het bestuur?

Mathijs, Kasper, Seppe, Ewoud, Wouter, Lies, Bart, Wies, Lanthe, Hannah en Anke. Ze zijn allemaal geweldig. Ewoud en Bartje zijn onze vogelaars van dienst, terwijl Mathijs meestal bijtend op zijn nagels aan het ijsberen is. Met Kasper en Seppe is er altijd sfeer in de keet en Anke weet zelfs vanuit Noorwegen rekeningen na een dag terug te betalen! Lies is onze liefste hippie en Wouter zorg voor het anarchistische, Metal tegengewicht. Alleen Wies moeten we wat in het oog houden, anders eten we tijdens activiteiten niets anders meer dan fastfood en chips. Sorry Wies! Het moest gewoon ;) Lanthe en Hannah zien er onschuldiger uit dan ze zijn. Deze zomer was Lanthe van de brug aan het plassen, terwijl de rest zich een beetje stroomafwaarts aan het wassen was :p Bah!

door Seba Derese

met Helena Vanrespaille

Wat valt er allemaal te zien in Leuven en omstreken?

De doode Bemde, natuurlijk! We hebben daar afgelopen zomer echt het beste kamp ooit gehad! Een ijsvogel? Geeuw... heb ik de voorbije week al drie keer gezien. Kom met iets beters! We hebben de bever gezien op elke dauwtocht (ja, het waren er drie op één kamp, want na de eerste succesvolle ochtend wilden plots alle ini's mee), maar ik zou hem toch nog graag eens zien wanneer hij op de oever zit. Niet alleen zijn voorhoofd, maar ook de rest van zijn lijf eens spotten.

Wanneer was de laatste Algemene Vergadering of fuif in Leuven?

De laatste AV in Leuven was op het zomercongres over 25 jaar jeugdbond. Dat was in het laatste jaar dat ik ini was, ondertussen toch al zeven jaar geleden. Enkele jaren geleden hebben we de Kroeme wortelfuif georganiseerd in Leuven (clandestien, dat was zonder koers of AV), maar daar was niet veel volk. Dus de volgende keer dat we een fuif organiseren, komen hè!

Wat is volgens jou het geheim van een goed draaiende afdeling? Ik hoorde dat jullie een leuke manier hebben gevonden om toch elke week met ini's een activiteit te houden? En dat er voor de studenten ook iets wordt gedaan?

Opvolging en groepssfeer! Het is superbelangrijk om jong volk bij het bestuur te betrekken. Elk jaar organiseer ik eind juni de bestuurswissel waarop alle 16+ers uitgenodigd worden. Dat is geen droge vergadering. We doen eerst een excursie of gaan zwemmen, stellen dan het nieuwe bestuur samen

en sluiten af met een decadent etentje. En vorig kamp was ook echt super. We zijn toen een echte groep geworden. Iedereen komt vanzelf naar de activiteiten om zich te amuseren samen met de ini's en de piepers. Af en toe gewoon een spelletjesavond met de grote leden kan zo verkwikkend zijn. Lies is de bezieler van de ini-werking. Elke vrijdag tussen 16u en 18u doen we iets gezelligs met de ini's. We zoeken en determineren spinnen en kijken daarna spiderman of we maken een wandeling in het provinciaal domein in de buurt. Met succes, vorig jaar hadden we vier ini's die elke week kwamen, dit jaar zeven. En ze komen ook altijd naar de andere ini-activiteiten.

Vorig jaar waren het telkens dezelfde begeleiders die de ini-werking organiseerden. Dat is dit jaar verbeterd, maar we moeten er op blijven toezien dat de last eerlijk verdeeld wordt, dat vraagt wel wat organisatie.

De studentenwerking zou eigenlijk niet bij JNM-Leuven gerekend moeten worden. Het is ontstaan uit een persoonlijke frustratie van Jirka (uit Mechelen) en mij dat er niets te doen is voor grote JNM'ers buiten Gent. Tenzij je het zelf organiseert natuurlijk! We steken er steeds onze schouders onder om de studentenwerking te laten blijven bestaan, ook na ons, door ze wat in de nationale structuur te proberen inbedden.

De zotste Leuvense herinnering?

De zotste herinnering is de doop tijdens ons kamp! Alleen al de doopopdrachten verzinnen, terwijl de ini's kattevals uit het barbertje aan het zingen waren, was hilarisch. De avond erop stonden we allemaal met onze blote voeten in de Ijse te bibberen van de kou, met een kaars in de hand. Het werd een magisch moment toen de ini's hun totem kregen.

foto: Seppe De Ceuster

NATUUR STUDIE

ZO ZOT, WARME WINTERS

We hebben het allemaal gemerkt: deze winter was ontzettend warm. In december 2015 werden overal ter wereld warmterecords gebroken, ook in ons klein Belgenland. De gemiddelde maandtemperatuur was 9,6°C, het warmste gemiddelde ooit gemeten (de normale maandelijkse waarde in december is 3,9°C). Je wilde je lekker warm induffelen om een wandeling te maken of om op de fiets te kruipen, maar even later was je aan het puffen van alle warme lagen. Zelfs de kerstsfeer voelde een beetje raar, want het was echt geen weer om gezellig warm en knus onder de kerstboom te zitten.

Als wij al fronsen bij zulk weer en een beetje ontregeld geraken, hoe zwaar moet de natuur dan niet in de war zijn? En wat is de impact op de toekomst van soorten?

Op waarnemingen.be werden deze winter in allerlei soortgroepen opmerkelijke waarnemingen gemeld. Heel de natuur maakte dus wat rare sprongen deze winter: vlinders, libellen, vleermuizen, bloeiende voorjaarsbloeiërs, amfibieën, kevers...

door Femke Batsleer

Groen in bloei

Als je met een oplettende blik een 'winterwandeling' maakte, zag je al rare dingen bij planten en bomen. Voorjaarsbloeiërs (planten die normaal een bloei-periode hebben van februari tot en met mei) stonden her en der al in bloei, zoals Speenkruid, Bosanemoon, Sleedoorn... Mensen die allergisch zijn voor pollen van Hazelaar werden zelfs gewaarschuwd voor eventuele hooikoorts met Kerst, terwijl die normaal pas vanaf januari bloeit. Maar ook planten die pas later in de lente en de zomer bloeien werden in volle glorie gevonden, zoals Meidoorn, Nachtsilene en de NWG-eigenste Wilde Bertram die normaal bloeit van juli tot en met september! Voor uitgebreide informatie over de Wilde Bertram moet je de allereerste digitale Bertram van de NWG maar eens checken (en wees niet verlegen om ook eens door de andere edities te bladeren)! Op www.jnm.be/bertram vind je ze allemaal.

Al deze vroege bloeiërs en vroege bladknoppen aan bomen zullen bij een plotse winterprik kapotvriezen, wat zal zorgen voor een verminderde groei en bloei in de lente. Hoe groot de gevolgen hiervan zijn voor de plant zelf, en hoger in de voedselketen, zullen we enkel in de lente kunnen zien.

Wilde Bertram' - Achille Schretter

Amfibieën

Ook werden beduidend meer amfibieën waargenomen in december dan andere jaren. Het aantal waarnemingen van bijvoorbeeld de Alpenwatersalamander in december 2015 was 33, terwijl het aantal waarnemingen in december 2014 slechts 6 bedroeg. Meer amfibieën bleven actief tijdens deze warme wintermaand. Aantal waarnemingen voor enkele amfibieën op waarnemingen.be voor december 2015 en december 2014. Er zijn duidelijk toch enkele grote uitschieters op te merken voor december 2015!

↙ HOT

GESPOT:	2015	2014
ALPENWATERSALAMANDER	33	6
KLEINE WATERSALAMANDER	25	2
KAM SALAMANDER	8	1
GEWONE PAD	9	4
BRUINE KIKKER	61	10

Voor amfibieën schuilt het gevaar van milde winters wellicht vooral in de grilligheid: warmtegolven afgewisseld met koudeprikken. Tijdens zo'n warmtegolf zal het dier ontwaken en hierdoor veel vetreserve verliezen, om dan bij de volgende koudeprik met veel minder reserve weer te gaan slapen. Een reserve die dan te klein kan zijn om de rest van de winter het basis-metabolisme in stand te houden, waardoor de dieren omkomen van de honger in hun slaap. De impact van zulke warme winters op amfibieënpopulaties in onze regio's is moeilijk in te schatten, maar ze worden als een heel kwetsbare groep beschouwd. Zo gaf Natuurpunt al aan dat na de milde winter van 2006-2007 de aantallen van de 'Gewone pad' crashten. Het zal belangrijk zijn om de amfibieën-populaties in ons land goed te blijven monitoren.

Alpenwatersalamander - Femke Batsleer

Baardvleermuis en Franjestaart in winterslaap - Margaux Boeraeve

Batman

Vleermuizen staan erom bekend te overwinteren in grotten, forten, kelders en bunkers. Zij zoeken plekken op die vochtig en vorstvrij zijn om daar in 'lethargie' of 'winterslaap' te gaan. Deze winter werden al verschillende waarnemingen doorgegeven van vleermuizen die nog rondvlogen, zoals de 'Gewone dwergvleermuis', die bij zulke hoge temperaturen gewoon actief blijft en foerageert. Algemeen is niet goed geweten wat de impact is van milde winters op vleermuis-aantallen. Sowieso zijn er vleermuis-soorten die 's winters af en toe wakker worden om zich te verhangen in de winterverblijfplaats naar optimalere condities, maar er zijn ook vleermuizen die heel diep wegkruipen op gebufferde plaatsen waarbij wakker worden teveel van hun vetreserves zou vergen om de winter door te komen. De impact is wellicht heel soortafhankelijk, want elke soort heeft andere plaatsen waar ze het liefst overwintert, en hoe milde winters de condities op deze plaatsen veranderen, is niet gemakkelijk in te schatten.

Foerageren =
zoeken naar voedsel

Imago =
volwassen insect na ontpopping

Adulten =
volwassen dieren

Insecten

Insecten die als imago overwinteren (de pop komt al uit op het einde van de zomer, en dan zoekt het volwassen dier een overwinterplek), werden ook massaal vliegend gezien, zoals de Citroenvlinder, Atalanta, Dagpauwoog en - what's in a name - Meikever. Zolang deze adulten weer kunnen wegkruipen bij een koudeprik is de impact wellicht minimaal.

Citroenvlinder - Marc Batsleer

Dik, dikker, dikst

Een laatste opmerkelijk fenomeen was de verschijning van dikke Grijze eekhoorns in Engeland: door de grote aanwezigheid van voedsel en doordat de milde temperaturen zorgen dat de dieren minder energie moeten verbruiken om hun lichaamstemperatuur hoog te houden, worden de eekhoorns... vet.

Klimaatverandering is nu al dagelijks rondom ons te zien. Het is niet duidelijk wat de impact zal zijn op de verschillende soorten. Soorten schuiven al meer op naar het noorden, maar de verandering is vaak te vlug. Als overal de extremen toenemen en het klimaat onvoorspelbaarder wordt, kunnen de organismen nergens meer naartoe en zullen veel populaties het moeilijk krijgen waardoor de soort zelf in gevaar kan komen. De natuur slaagt er ook heel goed in zichzelf aan te passen aan allerlei omstandigheden, maar de veranderingen gebeuren allemaal zo plots en zo snel, dat we het aanpassingsvermogen van de natuur ook niet mogen overschatten. Het probleem is ook veel complexer dan enkel het voorbestaan van soorten. Hele ecosystemen kunnen in elkaar storten als bepaalde schakels worden weggehaald. Blijf dus kritisch om je heen kijken en weet waarom je een JNM'er bent!

Dikke grijze eekhoorn - Tumblr

WAARNEMINGSTELEX:

OP ZOEK NAAR VLINDERS IN DE WINTER

door Ward Tamsyn

Je zou het misschien niet denken, maar voor een aantal vlinders is het beste moment om ze te zien de winter. Dan heb ik het niet over nachtvlinders met namen als 'grote wintervlinder' en 'gevlekte winteruil', maar over vrolijk 's zomers fladderende dagvlinders, namelijk de 'pages'.

De pages is een groep kleine dagvlinders met een nogal verborgen levenswijze. Ze zijn notoir moeilijk te vinden wanneer ze volwassen zijn. Nochtans zijn ze verre van grauw en saai. Het zijn namelijk stiekeme sloebers, die pages! Ze brengen het grootste deel van hun volwassen leven door op struiken en in het geval van de eikenpage en iepenpage zelfs in boomtoppen, op meer dan 10 meter hoog. In de zomer kan

je ze enkel vinden door gericht boomtoppen af te zoeken met de verrekijker of op winderige dagen te zoeken op bloemen rond hun waardbomen. In de winter is het wat makkelijker om ze te vinden, dan kan je op zoek gaan naar hun eitjes die ze in de zomer gelegd hebben. De eitjes zijn te vinden door de juiste waardplant rustig af te zoeken naar kleine bolletjes die iets groter zijn dan een spelden-

knop. Je vindt ze dikwijls in de buurt van de eindknoppen van jonge takken en het is niet zo moeilijk om ze op te merken. Wanneer je eitjes gevonden hebt, neem er dan een foto van en voer ze in op waarnemingen. be, zo draag je bij aan de kennis over deze schitterende beestjes. Rest alleen nog om in de zomer te gaan kijken om de prachtige volwassen vlinders te zien vliegen!

SOORT	WAARDPLANT	VINDPLAATS OP PLANT	WAAR TE VINDEN?
EIKENPAGE	ZOMER- EN WINTEREIK, MOGELIJK OOK OP AMERIKAANSE EIK	BOVENAAN IN DE KRUIJ, TE VINDEN TUSSEN SNOEIHOUD, SOMS LAGER IN DE BOOM	OVERAL IN VLAANDEREN, ZEER ALGEMEEN
BRUINE EIKENPAGE	ZOMER- EN WINTEREIK	OP JONGE BOOMPJES OF EIKEN IN HAKHOUDBEHEER OP DE SCHORS VAN DE ZIJTAKKEN	DE KEMPEN, ERNSTIG BEDREIGD
SLEEDOORNPAGE	SLEEDOORN	OP JONGE SCHEUTEN NABIJ DE EINDKNOPEN	HET HELE ZUIDEN VAN VLAANDEREN, ZELDZAAM
IEPENPAGE	IEPEN (VERSCHILLENDE SOORTEN)	BOVENAAN	VERSPREID OVER VLAANDEREN, ZEER ZELDZAAM MAAR RECENT MEER WAARNEMINGEN

ROODKEELNACHTEGAAL

TE HOOGWOUD, NEDERLAND

door Joachim Bertrands

Sinds 15 januari dit jaar wordt er dagelijks een Roodkeelnachtegaal waargenomen te Hoogwoud, een klein dorpje in Nederland, meer bepaald in de provincie Noord-Holland, een dertigtal kilometer ten noorden van Amsterdam. Deze Siberische zeldzaamheid broedt in het West-Palearctische gebied enkel op enkele westelijke bergflanken van de Oeral, maar wordt algemener richting Oosten. Nog maar een vijftiental keer werd de soort waargenomen buiten zijn regelmatige broedgebied en na lang wachten mocht nu ook Nederland de soort op de nationale lijst toevoegen.

Het is een bijzonder aantrekkelijk vogeltje, iets groter dan een roodborst met een schitterend rode keel, witte mond- en wenkbrauwstreep. De vogel heeft het goed naar z'n zin. Aanvankelijk in een tuin, maar tegenwoordig in de struiken langs een wandelpaadje in de wijk, waar hij wordt bijgevoerd met meelwormen. Mogelijk blijft hij nog even plakken tot in het voorjaar. De laatste weken werd er zelfs al waargenomen dat hij zachte strofen zang begon te prevelen. Met reeds 1400+ ingevoerde waarnemingen van deze ene vogel maakt hij alvast kans om de award voor meest getwichtte soort van het jaar te winnen in Nederland! Een uitgebreid verslag over de ontdekking en de heisa die de dagen nadien volgde, lees je binnenkort in de Bertram.

FORTENTELWEEKEND 2016: EEN VERSLAG

Twee franjestaarten, te herkennen aan de opvallend witte buik en de opgewipte oortjes waarin de adertjes te onderscheiden zijn - Margaux Boeraeve

Vrijdag 5 februari, Mortsel: in de cafetaria van de plaatselijke judo-club stromen vleermuisliefhebbers uit heel Vlaanderen en Nederland toe voor het traditionele Fortentelweekend. Ook met de JNM zijn we naar goede gewoonte vertegenwoordigd. Even bijkletsen, stoelen verzamelen en de beamer start al voor enkele inleidende presentaties. Wout Willems van Natuurpunt bijt de spits af met een introductie over het determineren van de zes meest algemene soorten die we dat weekend zullen tegenkomen: Baardvleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Gewone grootoorvleermuis, Gewone dwergvleermuis en Ingekorven vleermuis.

door Margaux Boeraeve

Na deze opfrissing volgt een presentatie over onderzoek naar winterplaatsverblijven van de universiteit van Antwerpen. Zij plaatsten de afgelopen jaren loggers in verschillende winterverblijven die de luchtvochtigheid en de temperatuur maten. De verzamelde data vergeleken ze met data over de aanwezigheid van vleermuizen. Bunkers waarvan deuropeningen grotendeels afgesloten worden, blijken veel stabiel

op vlak van luchtvochtigheid en temperatuur en dus ook populairder bij de vleermuizen. En uit de data verzameld in de forten, blijkt dat de Ingekorven vleermuis een sterke voorkeur heeft voor ruimtes waar de temperatuur nauwelijks schommelt en relatief hoog ligt. We werden dus uitgebreid gewaarschuwd dat we extra voorzichtig moesten zijn als we Ingekorven vleermuizen tegenkwamen.

Kiezen is verliezen

In winterslaap gaan, betekent keuzes maken: ofwel hang je ergens waar het heel koud is, maar de temperatuur wel wat schommelt, zodat je tijdens het slapen zo weinig mogelijk energie verbruikt (hoe kouder, hoe minder energie je verbruikt). Maar je wil als vleermuis natuurlijk ook niet bevriezen en dus kan het dan gebeuren dan je af en toe een ander plekje moet opzoeken, wat natuurlijk wel energie kost. Of, je doet zoals de Ingekorven vleermuis. Die gaat slapen op een plek waar het nooit vriest doordat de temperatuur er heel stabiel is en waar hij dus de hele winter kan blijven hangen. Dat heeft als nadeel dat hij door de hogere temperatuur meer energie verbruikt tijdens het slapen en de vleermuizen zijn hierdoor ook gevoeliger voor verstoring.

De laatste presentatie van de avond is een (semi-militaire) opleiding rond veiligheid en verstoring van vleermuizen. "Eerst de grond en dan het plafond!" Het ene fort is al wat stabiel en het andere zijn er diepe putten waarvan de putdeksels ontbreken. We worden nadrukkelijk gewezen op alle mogelijke gevaren van het tellen. Er wordt ons ook op het hart gedrukt om de vleermuizen zo weinig mogelijk te verstoren. Verstoring wordt voornamelijk veroorzaakt door het lawaai en de warmte die vleermuistellers produceren. Het is dus belangrijk om heel stil te zijn, niet te ademen op de vleermuizen en zo snel en efficiënt mogelijk alles te tellen. Na deze laatste uiteenzetting is het tijd voor gezelligheid, met een pintje in de hand kletsen we bij, sommigen tot in de late uurtjes.

Het fort van Broechem

Zaterdagochtend staan we al vroeg klaar voor een dag vol telplezier. Ik vertrek met zeven anderen naar het fort van Broechem. Dit fort werd gebouwd tussen 1909 en 1914 en was tot enkele jaren terug in handen van Defensie. Tegenwoordig wordt het gebruikt bij de opleiding van hulpdiensten en politiehonden. Het fort wordt omringd door een brede gracht. We wandelen tot bovenop het fort, waar we bespreken hoe we het zullen aanpakken. We splitsen ons op in twee groepjes, één doet de rechterhelft en één de linkerhelft. Ik besluit de watergangen voor mijn rekening te nemen. Dit zijn kleine (± 1 m hoog), smalle gangetjes waar vaak water en modder in staan en dus enkel te tellen zijn door mensen zonder claustrofobie en in een waadpak.

Twee ingekorven vleermuizen aan het plafond van een watergang - Margaux Boeraeve

Een baardvleermuis hangt vrij aan het plafond van een watergang - Margaux Boeraeve

Met een spiegeltje speuren we spleten en gaten in de muren af op zoek naar goed verstopte vleermuizen - Margaux Boeraeve

Terwijl de anderen starten met de telling in de gangen en kamers in het fort, kruip ik mijn eerste watergang in. Deze watergangen bestaan uit een rechte, gladde, betonnen muur en een gebogen muur en plafond bedekt met bakstenen. De vleermuizen verstoppen zich vooral tussen de voegen van deze bakstenen, maar sommigen maken het je wat makkelijker door open en bloot aan het plafond te hangen. Dat de vleermuizen zo verstopt zitten en dat de gangetjes zo smal en laag zijn, maakt dat het maar traag vooruit gaat. Ik ben dan ook al een eindje bezig als ik na een vijftal meter mijn eerste vleermuis vind. De lange, opgewipte oortjes, waar duidelijk de adertjes in te zien zijn, maken die eerste determinatie alvast heel simpel: een franjestaart! Ik kruip verder tot waar de gang is ingestort, helaas geen vleermuizen hier. Maar er is nog genoeg watergang te tellen! Wat verder staat er al meer water in de gang en vind ik ook meer vleermuizen: baardvleermuizen, watervleermuizen, franjestaarten en één vleermuis die zo goed verstopt zat dat ik enkel een stukje van zijn vleugel en zijn snoet kan zien.

De ene vleermuis is de andere niet

Telkens ik een gang geteld heb, rapporteer ik aan de hoofdteller wat ik gevonden heb. Die noteert netjes alle waarnemingen per ruimte in het fort. Zo gaat het de hele dag door. Na de lunchpauze vind ik zelfs enkele ingekorven vleermuizen in de watergangen! Niet zo simpel om de diertjes, die vrij aan het plafond hangen, niet te verstoren als je er zo dicht moet bij komen om ze te passeren. Maar in tegenstelling tot een watervleermuis die naast één van de ingekorven vleermuizen hangt, geven ze geen kik. De watervleermuis is duidelijk niet blij met mijn aanwezigheid: hij krult zijn oren om en drukt zich tegen het plafond. Ik schuif snel wat verder door in de gang.

Na het tellen van de watergangen sluit ik me aan bij één van de groepjes om de rest van het fort nog mee te helpen tellen. In plaats van op tien centimeter van mijn neus, zitten de vleermuizen nu gemakkelijker op enkele meters ervan. Een verrekijker komt dan regelmatig eens van pas. Maar het tellen schiet goed op en rond half drie is het fort bijna volledig geteld. Nog slechts drie ruimtes moeten geteld worden. Maar deze vormen ook weer een uitdaging: ze zijn enkel toegankelijk via een gat in de buitenmuur op enkele meters hoogte en om van de ene ruimte naar de andere te gaan moet je telkens door een gat bovenin de muren klimmen. Maar er zitten normaal tien tot vijftien vleermuizen dus het is wel de moeite om te tellen. René offert zich op om deze ruimtes te tellen. Hij telt slechts vijf vleermuizen. “Dat kan niet”, is de reactie van Kris, en hij kruipt ook over de muur om samen met René de ruimtes opnieuw te tellen. Even later zien we hun hoofden uit het gat in de muur verschijnen: acht vleermuizen! En daarmee komen we uit op net geen 500 vleermuizen over het hele fort! Een mooi resultaat en aangezien we vroeg klaar zijn, is er tijd om nog een koffietje te drinken voor we terugkeren.

Terug in de cafetaria van de judo-club van Mortsel wordt er druk vergeleken en gediscussieerd over de telresultaten van de dag. Enkele andere JNM'ers telden het fort van Borsbeek, vlakbij de luchthaven van Deurne, dat trilde telkens er een vliegtuig overvloog. Zij hadden wat minder vleermuizen geteld als wij, maar vonden wel meervleermuizen (de soort 'meervleermuis' dus). Na een hele dag rondlopen in forten is iedereen blij als de traiteur het driegangenmenu brengt.

Het fort van Kessel

De volgende ochtend gaat het opstaan al wat minder vlot maar uiteindelijk staat iedereen wel klaar om opnieuw te vertrekken naar één van de vele Antwerpse forten. Mijn groepje vertrekt richting het fort van Kessel. Deze keer laat ik het kruipen door de watergangen toch maar aan iemand anders over en ga ik gewoon mee de grote ruimtes tellen. In de eerste delen van het fort zien we vooral heel veel baardvleermuizen en opvallend weinig watervleermuizen. We vinden ook enkele gewone grootoorvleermuizen en gewone dwergvleermuizen. Hoe verder we in het fort doordringen, hoe meer ingekorven vleermuizen we zien. We sluiten de telling af met enkele kamers waar ieder jaar enkele grote clusters ingekorven vleermuizen hangen. Ook dit jaar is het weer de moeite: in die twee kamers vinden we 95 (!) ingekorven vleermuizen, waaronder ook enkele melanistische*, een verschijnsel dat enkel voorkomt bij de Belgische en Nederlandse populatie van deze soort! Een leuke afsluiter van de teldag en daarmee is de ingekorven vleermuis onze meest voorkomende soort in dat fort! En daarmee zit alweer een succesvolle editie van het Fortentelweekend erop! Volgend jaar opnieuw!

Klimwerk in enkele ruimtes in het fort van Broechem te geraken - Margaux Boeraeve

NATUUR BEHEER

VAN OVERSTROMINGSGEVAAR NAAR NATUURBEHEER

door Jorn Van de Velde

Er is veel water in deze wereld, zoals je wellicht weet. Nu bedekt water meer dan 70% van het aardoppervlak. Als de zeespiegel stijgt, kan dat ook voor de mens een grote bedreiging zijn. Maar wist je dat we ons daar kunnen tegen beschermen en dat dat te combineren valt met natuurbeheer?

Luchtfoto - Joop van Houdt (beeldbank.rws.nl)

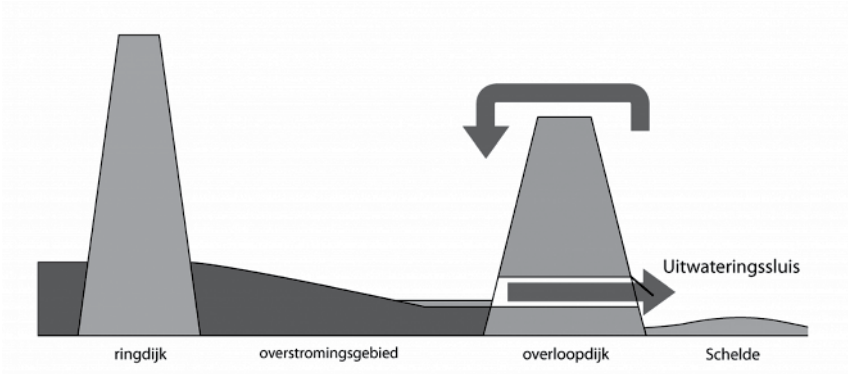
Overall in Vlaanderen wordt gewerkt aan de verbetering van kust- en riviergebieden om ze beter bestand te maken tegen overstromingen. Door de temperatuurstijging, met als extraatje meer stormen, kunnen ook overstromingen namelijk meer voorkomen. Zo zijn er werken aan het Zwin en in een groot deel van het Scheldebekken. Die werken, het Sigmaplan in het geval van het Scheldebekken, zijn een vorm van integraal waterbeheer: men probeert de gulden middenweg te vinden om zowel de steden en dorpen aan het water te beschermen als nieuwe waardevolle natuurgebieden te creëren. Dat laatste gebeurt door getijdengebieden of door wetlands in te richten die bij overstromingen ook een

deel van het water kunnen opvangen. Hierdoor vermindert de druk van het water op de verderop liggende ringdijken, waarachter de bebouwing ligt. De kracht van het water wordt als het ware uitgespreid over een groter gebied, met minder kans op watersnood als gevolg. En laat de natuur binnen die overstromingsgebieden nu net eens interessant zijn voor ons, JNM'ers!

Riviernatuur

Door de rechte trekking en indijking van rivieren is er de laatste eeuw, en daarvoor al, veel riviernatuur verloren gegaan. Door speciale natuurgebieden op deze manier terug op te richten, maken unieke fauna en flora

een kans om te overleven in Vlaanderen én doen we tegelijkertijd aan waterberging. Op vlak van natuurbeheer is dit een unieke situatie: er zijn maar weinig andere types natuurgebieden waarbij zo hard wordt ingezet op deze combinatie. Maar wat voor natuur vinden we er dan? In de getijdengebieden, die vooral uit slikken en schorren bestaan, kunnen verschillende wormen, krabben en andere waterdieren voorkomen die op hun beurt vogels aantrekken. Qua fauna vinden we er vooral waterminnende planten. Het bijzondere hieraan is dat al deze soorten in zoetwateromstandigheden overleven, waar we getijdensoorten meestal kennen van zout water. Dat maakt ze speciaal en nodig om te beschermen. De wetlands dan, kunnen bestaan uit moerasbossen, open water, rietlanden, natte graslanden. Verschillende biotopen dus, op een kleine ruimte, die met goed beheer veel unieke soorten kunnen herbergen. Zo zijn verschillende types broekbossen, zoals elzenbroekbos, eerder zeldzaam en verspreid in Vlaanderen. Door ze structureel aan te leggen langs de Schelde, stijgt niet alleen het aantal, maar kan dat er ook voor zorgen dat soorten die hier zeer goed in overleven, zich gemakkelijk kunnen verspreiden.

Werking-gog-ggg

Niet altijd even rooskleurig

Natuurlijk is er hierbij, zoals bij elk type beheer, ook een zekere afweging nodig. Dit zijn namelijk zeer intensieve en dure werken, wat betekent dat reeds aanwezige natuur zich volledig zal moeten herstellen. Als daar al iets zeldzaams stond, is de kans groot dat het achteraf weg zal zijn. In zo'n geval is het dus noodzakelijk stil te staan bij de kosten, baten en prioriteiten.

Kritiek die daarnaast ook geuit kan worden, is dat deze werken heel erg gericht zijn op het beschermen van kwetsbare woongebieden. Het probleem met die gebieden is dat men al heel lang weet dat die overstromingsgevoelig zijn, maar toch is men er decennia geleden enthousiast beginnen bouwen. Daarom zijn er stemmen die zeggen dat we bedreigde gebieden, zoals aan de kust, of riviervalleien, gedeeltelijk moeten onteigenen, om ze volledig terug te geven aan de natuur. Hoewel dit een interessante ingreep lijkt, zal je zelf ook wel beseffen dat lang niet iedereen dat zou toejuichen...

Als je in dit thema geïnteresseerd bent, hebben we twee BWG-activiteiten voor jou klaar staan: op zondag 27 maart bezoeken we de werken in het Zwin (met uitleg van een oude sok) en op 14 april houden we een filocafé over onze kustlijn en mogelijke natuurgerichte oplossingen voor de zeespiegelstijging.

Rivierbekken = gebied waarover neerslag naar één rivier toe stroomt

Getijdengebieden = gebieden waar de getijden van de rivier invloed op hebben

Wetlands = permanent natte gebieden, die niet verbonden zijn met de rivier

Slikken = getijdengebieden die bij elke vloed onder water komen te staan

Schorren = getijdengebieden die enkel bij de sprintij, zeer hoge vloed, onder water komen te staan. Dit gebeurt zo'n tweemaal per maand.

Ringdijk = grote dijken, waarachter de woongebieden gelegen zijn

MILIEU

KLIMAATBETOING

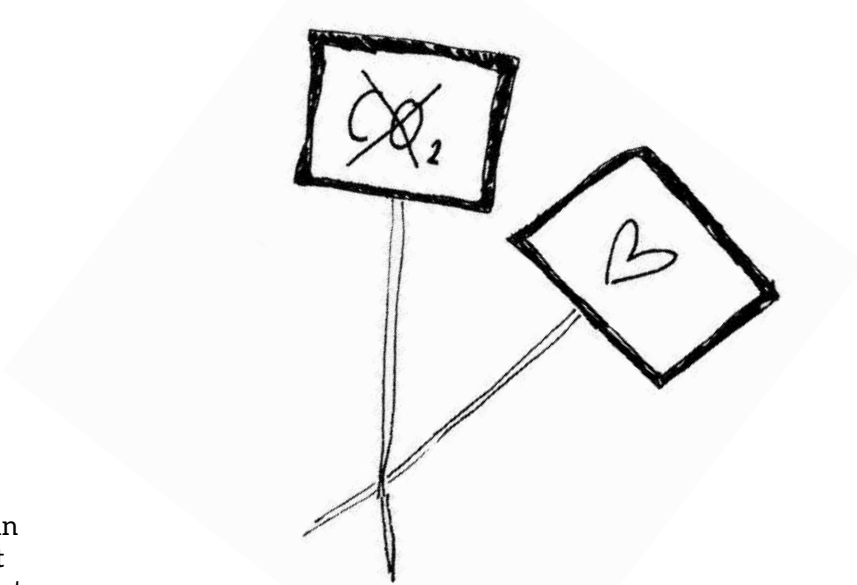
door Anton Vandevoorde

'Ik betoog voor de liefde. Omdat het mooier is om liefde te hebben in de lucht dan CO2.' Met deze zin sluit de VRT haar reportage af en bagatelliseert zo de klimaatbetoging. Terwijl binnen de klimaatbeweging de oplossingen en alternatieven naar een steeds hoger niveau getild worden, blijft de openbare omroep hangen bij een berichtgeving die klimaatactivisten afdoet als een nieuwe generatie hippies.

In het nieuws van 13u vraagt journalist Koen Wauters aan Natalie Eggermont of het niet de burgers zelf zijn die de klimaatverandering moeten stoppen door minder vlees te eten en met het vliegtuig te reizen. De vorige keer toen ik gelijkaardige uitspraken uit de mond van Joke Schauvliege hoorde komen, heb ik mij voorgenomen om, als ik dit nog één keer zou horen, zelf te antwoorden. Nu, daar gaan we.

De meeste milieuorganisaties werken bottom-up. Ze organiseren onder andere lezingen, acties op straat, campagnes en langzaam werpt dat ook zijn vruchten af. Een deel van de bevolking doet wat ze denkt dat ze kan doen. We kopen spaarlampen, we eten minder vlees en we sluiten de deuren. Sommigen onder ons isoleren zelfs hun huis, worden vegetariër en doen hun auto weg. Maar het creëren van een kritische massa is meer dan een bewustmakingscampagne op persoonlijk vlak. Bottom up eist top down. Wat wij willen tonen door op straat te komen, is ook dat wij regeringsacties zullen verwelkomen. De burgers zijn er klaar voor. De bedrijven zijn er klaar voor. Alleen de regeringen lopen mijlenver achter.

Je moet maar eens horen bij een organisatie als Climate Express of de JNM, een jeugdbeweging nota bene, om te beseffen dat de alternatieven en mogelijke overheidsstappen bekend zijn. Het is met lede ogen dat deze organisaties kijken naar regeringen die de verbanden tussen rampen, migratie en klimaatsverandering wel leggen, maar er niet in slagen om de simpelste maatregelen te treffen. Een betoging is geen roep om aandacht voor milieuorganisaties. Het is een roep om aandacht voor de alternatieven die deze milieuorganisaties al jaren kennen en nu zelfs door bedrijven naar voren worden gebracht.

De tools van een overheid zijn divers: subsidies, vervuilingsbelastingen, boetes, educatie, campagnes, het investeringsbeleid... Stoppen met belastinggeld te investeren in vleesreclame zou al een stap in de juiste richting zijn om de broeikasgassen – en de kosten voor de gezondheidszorg – te verminderen. Maatregelen hoeven niet altijd geld te kosten en zoals bedrijven maar al te goed beseffen kan een transitie zorgen voor nieuwe jobs en een belangrijke positie voor het hoogtechnologische België. Als overheid kan je op subtiele en minder subtiele manieren veel invloed uitoefenen op het investeringen en zelfs op het gedrag van mensen. Zodat iedereen zijn voetafdruk, niet alleen die van manifestanten, verkleint. Indien de transitie gebeurt op een sociaal rechtvaardige manier, met de nodige duiding zullen ook de mensen die minder begaan zijn met het klimaat dan de ras-activisten, de veranderingen met open armen ontvangen. Want klimaatactivisten zijn niet allemaal dromers, wij zijn ook realisten. De maatregelen zijn haalbaar, wenselijk en bovenal hoogst noodzakelijk!

DUURZAME KILOMETERS OP KAMP

door Koen Wyers

Elke zomer genieten honderden JNM'ers van een zomerkamp. Uiteraard proberen we om zo duurzaam mogelijk op kamp te gaan. We eten niet alleen vegetarisch, we gebruiken waar het kan ook de trein. De milieuwerkgroep focuste deze zomer op duurzaam vervoer van en naar het kamp. We vroegen kamporganisatoren om een enquête in te vullen. 26 kampen vulden gegevens in. Een overzichtje van wat we goed doen en wat nog beter kan.

We kunnen alvast toejuichen dat de gewone leden massaal de trein nemen om de kampplaats te bereiken. Bij ini's en vooral bij piepers ligt dat aantal een stuk lager. Vaak is de trein nemen, zeker met een fiets, voor hen te onpraktisch en hectisch. De nieuwe JNM-website voorziet echter in een oplossing: voortaan zal het mogelijk zijn om aan te geven dat je wil carpoolen. Op die manier kunnen ouders gestimuleerd worden om andere mensen mee te nemen naar de kampplaats.

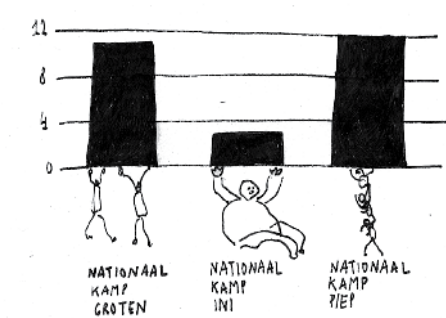
Het vervoer van het materiaal gebeurde op 90% van de kampen met de auto. Kamporganisatoren moeten vaak een omweg via Gent maken om tenten op te halen, wat het aantal kilometers snel doet oplopen. Een eventuele oplossing (waar nog over wordt nagedacht) zou zijn dat de tenten door een ecologisch JNM-busje naar de kampplaats worden gebracht zodat de deelnemers per trein naar de kampplaats kunnen reizen.

De excursies op kamp gebeurden uiteraard allemaal te voet of met de fiets. Ook de verplaatsingen naar de winkel gebeurden in de meeste gevallen met de fiets. Slechts 8% van de kampen gebruikte een auto om naar de winkel te gaan. Dit aantal kan zeker nog naar beneden. Het eventuele JNM-busje dat de tenten zou aanleveren zou ook kunnen ingezet worden om een winkelbestelling te leveren waardoor een auto op kamp helemaal overbodig wordt.

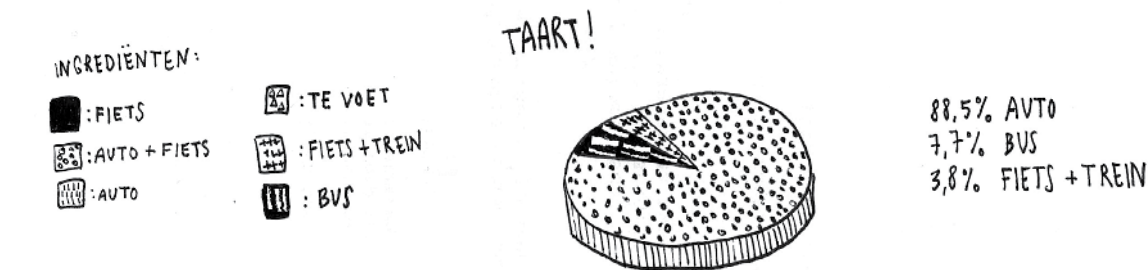
DATA KAMPEN NATIONAAL ZOMER 2015

Algemene gegevens

26 kampen van nationaal vulden de enquête in. Hieronder waren er:

Vervoerswijze materiaal tot kampplaats (en terug)

In absolute aantallen was dit:

Ook nog interessant: de gemiddelde afstand van het bondssec naar het kamp van de kampen die hun vervoer met de auto regelden, was 114km.

Hoofdvervoerswijze deelnemers tot kampplaats

Hier valt op dat bij alle piepkampen (maar enkel bij de piepkampen) er met de auto naar het kamp werd gereden.

Vervoerswijze naar winkel

Hier valt op dat er maar 4 van de 26 kampen de auto gebruikten om naar de winkel te gaan tijdens het kamp. De rest deed dit te voet of met de fiets. Iets wat we in de vergadering over het hoofd hadden gezien.

Vervoerswijze excursies

Te voet, te fiets of de combinatie.

Nachttrein - Koen Wyers

DE NACHTTREIN: HET ALTERNATIEF VOOR DE KORTE-AFSTANDSVLUCHT

door Koen Wyers

De nachttrein vormt naast de reguliere, internationale treinverbindingen en de hogesnelheidslijnen een van de belangrijkste alternatieven voor het vliegtuig binnen Europa. Maar tocht botst de duurzame reiziger al snel op een inkrappend aanbod. De nachttrein is desondanks onontbeerlijk als we willen streven naar een klimaatvriendelijk, Europees transportbeleid.

De nachttrein heeft meerdere voordelen: het is een milieuvriendelijk transportmiddel, je komt uitgeslapen aan op je bestemming en je hoeft niet te betalen voor een hotelovernachting. Je spaart met andere woorden tijd en geld uit. Toch besliste de Deutsche Bahn onlangs om alle nachttreinen eind 2016 af te schaffen. Het huidige netwerk bestaat onder andere uit verbindingen tussen München, Rome en Venetië en tussen Keulen, Praag en Wenen. Het is een volgende, donkere episode in het curriculum van de nachttrein. Sinds enkele jaren voeren Europese treinmaatschappijen steeds meer nachttreinen af. Vanuit Amsterdam werden al enkele verbindingen afgeschaft waaronder de nachttrein naar Kopenhagen, nochtans een belangrijke noord-zuid verbinding.

Na het gehakketak op de klimaatop in Parijs is het tijd voor concrete inspanningen om de emissies te verlagen. Korte-afstandsvluchten passen niet in dat plaatje. Vliegmaatschappijen kunnen onrealistisch lage prijzen aanbieden die geen rekening houden met de milieuverontreiniging die ze veroorzaken. Kerosine is nog steeds de enige brandstof die niet wordt getaxeerd, een belasting-uitzondering die dateert uit 1944. Lokale politici subsidiëren vaak een lokaal luchthaventje omdat ze vinden dat hun stad of regio niet zonder kan. De Vlaamse regering blijft bijvoorbeeld de luchthaven van Antwerpen subsidiëren terwijl het beestje de laatste vijftien jaar niet meer rendabel was en slecht 35 kilometer verwijderd ligt van de nationale luchthaven.

Terwijl men geld blijft pompen in vervuilende korte-afstandsvluchten, worden de meeste nachttreinen langzaamaan gewurgd. Het materieel verouderd en wordt niet vervangen, de restauratiewagens worden afgevoerd en noodzakelijke investeringen blijven uit. Nadien verklaart men het stopzetten van de verbindingen door te wijzen op dalende passagierscijfers die echter het gevolg zijn van de haperende service en niet van een gebrek aan interesse in de verbindingen.

Ooit was het anders. In 1997 telde België nog 22 nachttreinen. Nationale spoorwegmaatschappijen werkten samen om de internationale verbindingen te realiseren. De voormalige nachttrein tussen Berlijn en Parijs was bijvoorbeeld een geslaagde samenwerking tussen de Deutsche Bahn en de SNCF waardoor Duitse couchette-rijtuigen aan Franse slaaprijtuigen werden gekoppeld. De operationele kosten werden heel eenvoudig verdeeld: de nationale spoorwegmaatschappij was verantwoordelijk voor het traject op eigen grondgebied. Sinds Europa de liberalisering van het spoor heeft doorgevoerd, zijn samenwerkingen tussen nationale spoorwegmaatschappijen steeds meer onder druk komen te staan. Buitenlandse spoorwegmaatschappijen kunnen nu ook treindiensten aanbieden in andere landen waardoor men elkaar steeds meer als concurrent is gaan beschouwen. De infrastructuur is bovendien in handen gekomen van een aparte beheerder (in België is dat Infrabel) en buitenlandse spoormaatschappijen moeten betalen per kilometer spoorafstand die ze willen afleggen. In elk land zijn de tarieven verschillend en dat zorgt voor chaos en een hogere operationele kost.

Bovendien gaan de meeste overheidsinvesteringen naar dure hogesnelheidslijnen en worden de reguliere lijnen verwaarloosd. Waar een nieuwe TGV-verbinding in gebruik wordt genomen verdwijnt de nachttrein of intercity. Dat is problematisch want TGV-tickets zijn over het algemeen duurder en werken daarnaast niet met vaste prijzen waardoor boeken op korte termijn ontzettend duur is. De trein wordt op die manier een vervoersmiddel dat niet voor iedereen is weggelegd en het vliegtuig de goedkope optie, terwijl het juist omgekeerd zou moeten zijn.

Europa moet het dringend anders aanpakken als het de klimaatdoelstellingen serieus wil nemen. Inzetten op duurzame mobiliteit is een belangrijke stap naar een koolstofarme wereld. En treinen op groene energie zijn daar zeker en vast een belangrijk onderdeel van. Investeringen in het spoorwagennet en de nachttrein blijven noodzakelijk. Een harmonisering van de tarieven voor het gebruik van spoorwegen, zou een grote stap in de goede richting zijn. Tot slot is ook een heffing op kerosine een logische beslissing om de milieuverontreiniging die vliegtuigen veroorzaken te internaliseren in de ticketprijs.

Gelukkig is er ook goed nieuws. De Oostenrijkse spoorwegen hebben namelijk interesse om de verbindingen die de Deutsche Bahn wil afstoten, over te nemen. Er is dus nog hoop. Deze zomer op reis of op kamp met de nachttrein?

RODE LIJNEN VOOR EEN KLIMAATRECHTVAARDIGE TOEKOMST

door Ole Mahieu

foto's: Naomi Ryck

Parijs, zaterdag 12 december op het middaguur. 250 Belgen staan samen met duizenden anderen klaar op de Avenue de la Grande Armée voor de laatste grote actie van de klimaatbeweging naar aanleiding van de klimaatop in Parijs. In de drie voorafgaande weken had Climate Express in België reeds een ongeziene mobilisatie op poten gezet om de Belgen bewust te maken rond de klimaatproblematiek en politici onder druk te zetten. Een evidente opgave was dit niet.

Om het licht uit te drukken... de terroristische aanslagen op 13 november gooiden behoorlijk wat roet in het eten. De noodtoestand werd uitgeroepen in Frankrijk en ook in België nam het dreigingsniveau een hoge vlucht. In Parijs werden alle geplande manifestaties en evenementen, georganiseerd door burgers, verboden. Een week later gebeurde hetzelfde in België. Dit had een desastreuze impact op de mobilisatie. Het opgetrommelde legioen van tienduizend Belgen kon op 29 november niet in Parijs terecht, noch in Brussel, noch in Oostende. De klimaatbeweging was echter niet te stoppen. Met driehonderd dappere fietsers volbrachten we ondanks alles toch onze tocht naar de lichtstad. Duizenden Belgen kwamen op 29 november op straat, ondanks het verbod, of protesteerden vanuit hun zetel. Op 6 december, tijdens de uitgestelde klimaatmars in Oostende, tikte de teller af op meer dan veertienduizend personen.

Maar er was meer! Wat te allen tijde moest vermeden worden, was een nieuw Kopenhagen-scenario. In 2009 stelde de klimaatbeweging al haar hoop op de uitkomst van de onderhandelingen. Toen deze faalden, viel de beweging in een zwart gat. Het was niet meer duidelijk welke doelen de klimaatbeweging moest stellen en er vond een versnippering plaats naar het nationale en lokale niveau. Het was pas met de klimaatop van Parijs in het vooruitzicht dat er opnieuw sprake was van een grote internationale mobilisatie rond de klimaatproblematiek.

Om dit Kopenhagen-scenario te vermijden werd besloten om ook in het laatste weekend van de klimaatop te mobiliseren. Op die manier kon de klimaatbeweging het laatste woord hebben, ongeacht de uitkomst van de onderhandelingen. Reeds maanden voor de klimaatonderhandelingen werd daarom besloten om op zaterdag 12 december (de dag waarop de onderhandelingen zouden aflopen) een dag van massa-actie te houden.

Red Lines

Deze grote actie van burgerlijke ongehoorzaamheid zou door het leven gaan als de Red Lines actie, een actie waarbij er rode lijnen zouden uitgezet worden die de minimum-voorwaarden symboliseren voor een leefbare planeet. Door de aanslagen en de noodtoestand was het lange tijd onduidelijk of de actie überhaupt zou doorgaan. Maar uiteindelijk werd er toch verzameld op 12 december om 12 uur op de Avenue de la Grande Armée tussen de Arc de Triomphe en het zakencentrum La Défense. Gezien de noodtoestand en het verbod op samenscholing was deze ontwikkeling bijzonder uniek. Vijftienduizend actievoerders, waaronder een 250-tal Belgen en beroemdheden zoals Naomi Klein, kleurden één van de drukste verkeersassen van Parijs volledig in het rood. In eerste instantie had de politie de touwtjes grotendeels in handen en hield men ons gecontroleerd in een perimeter. Daar kwam echter snel verandering in. Rond 13u liet de politie ons uit de perimeter vloeien omdat we niet eeuwig op de drukke weg konden blijven staan. In groep zetten we koers richting de Eiffeltoren waar een mensenketting zou gevormd worden. Een 'illegale' klimaatmars trok zich op hang en de boodschap klonk plots nog een stuk krachtiger. Per honderd meter die afgelegd werd door de Franse hoofdstad stegen de overtuiging en de sfeer. Actievoerders zetten kruispunten af en op een brug aan de Eiffeltoren hielden we een sit-in die een uur duurde. Power to the People en Climate Justice Now klonken er uit volle borst. Duizenden mensen palmde de hele middag de straten rond de Eiffeltoren in en riepen op tot klimaat- en sociale rechtvaardigheid.

Naast het feit dat we het samenscholingsverbod en de noodtoestand overwonnen hadden, was de actie ook super geslaagd vanwege de diversiteit van de massa. Het ging duidelijk om een actie van burgerlijke ongehoorzaamheid waarbij wetten overtreden werden. Toch waren naast de grassroots-bewegingen die zich richten op directe actie, ook de ngo's massaal vertegenwoordigd, net als de vakbonden, organisaties die opkomen voor de rechten van inheemse volkeren, boerenbewegingen en vele anderen. Dat al deze verschillende groeperingen konden gebundeld worden in één actie is uniek. Het zijn deze diversiteit en samenwerking die de klimaatbeweging sterker moeten maken dan ze al is!

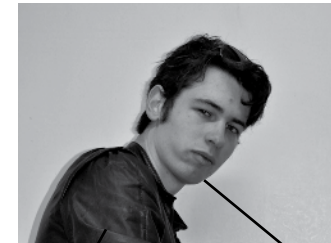

Een akkoord

In de loop van de actie bereikte het bericht ons dat de klimaatonderhandelingen afgerond waren en dat er een akkoord was. Een akkoord waarover we blij moeten zijn dat het er is. Maar nu zullen politici en bedrijfsleiders hun mooie woorden ook moeten omzetten in daden. Blijvende druk vanuit de (Belgische) klimaatbeweging op politici en bedrijven zal hierbij noodzakelijk zijn. Eén ding staat vast als een paal boven het stijgende zeewater: we moeten verder als klimaatbeweging, nu meer dan ooit! En laat samenwerking tussen organisaties met een diverse achtergrond hierbij de leidraad zijn. Zo kunnen we één krachtige beweging vormen die gezamenlijk nadenkt over de doelen die we willen bereiken en de strategie en (actie)tactieken die we hierbij toepassen. Samen sterk om klimaatverandering te bestrijden en te werken aan de transitie naar een ecologische en sociaal rechtvaardige wereld.

ECOLOGISCH VOORBEHOEDEN MET JAKOB

door Jakob Vandevoorde

Anticonceptie is bijna vijf keer goedkoper dan groene technologieën ter bestrijding van klimaatverandering, zo blijkt uit het onderzoeksrapport "Minder uitstooters, minder uitstoot, minder kosten" dat op 9 september 2009 werd gepubliceerd in opdracht van de London School of Economics. Hoog tijd dus om het - na ecologisch menstrueren - ook eens te hebben over groener voorbehoeden. Het principe is eigenlijk simpel. We zoeken iets dat weinig afval produceert en weinig (of geen) hormonen bevat. Maar het belangrijkste is misschien wel dat het werkt. Want kinderen hebben (naar het schijnt) een nog grotere carbonfootprint dan een grote hond.

sidenote 1: Ik ben geen dokter. De gehele inhoud van dit traktaat is gebaseerd op de kennis die google en juf Annelies van het 6de leerjaar mij hebben meegegeven.

sidenote 2: Condooms zijn de ENIGE voorbehoedsmiddelen die je beschermen tegen SOA's. Dus houd hier rekening mee. Eventuele syfilisuitbraken kunnen niet op mijn conto worden geschreven.

De combinatiepil

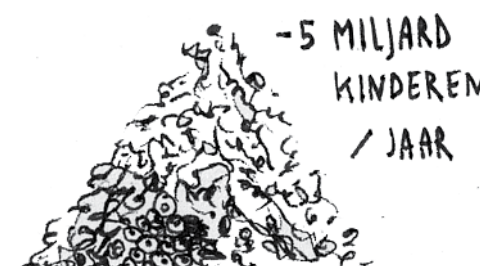
De combinatiepil is een makkelijk, betrouwbaar en wijdverspreid anticonceptiemiddel. Het grootste nadeel van deze pil is dat ze gebruik maakt van een hoge concentratie hormonen omdat ze oraal moet worden ingenomen. Studies over de verstoring van het hormonaal stelsel, dalend libido en een negatieve invloed op het lichaam verschillen nogal eens. Ik zal me dan ook van ieder medisch commentaar onthouden. Wat wel vast staat, is dat door deze orale inname ook een deel van de oestrogeen weer wordt uitgeplast en in onze waterloop terecht komt. Dit zorgt dan weer voor vissen met borsten en schapen met een ongewoon hoog geblaas.

De minipil

Deze één-fase pil levert net zoals de pil weinig afval op, maar bevat minder hormonen. Waar het verschil in werking en gebruik met de combinatiepil precies zit, heb ik ooit moeten leren in biologie, maar ben ik al vlug daarna weer vergeten.

Mannencondooms

Jaarlijks worden er wereldwijd meer dan 5 miljard condooms verkocht (ABC News). Een condoom weegt ongeveer 2.3 gram (ik heb gewogen!). Dat zorgt jaarlijks voor een afvalberg van meer dan twaalfduizend ton! Waarom ik deze berekening heb uitgevoerd, weet ik eigenlijk niet, maar ik wil je even aansporen om condooms te kopen van (fairtrade) latex (bv. in de Oxfam) en niet van poly-urethaan. Google vertelde mij dat er ook condooms van lamshuid bestaan, maar dat hoeft voor mij toch even niet.

Vrouwencondoom

Basically zoals het mannen-condoom, maar naar 't schijnt een beetje minder gebruiks-vriendelijk.

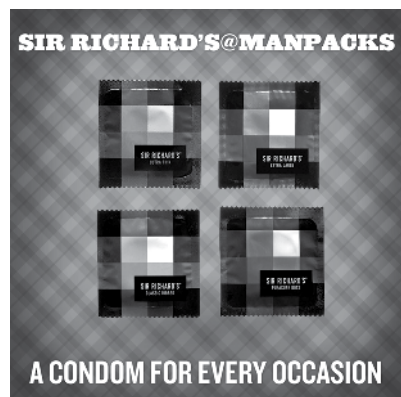

Vaginale ring

Juf Annelies van het 6de leerjaar was vol lof over deze hormonale ring. Volgens haar was het een superoplossing voor de moderne vrouw. Onlangs vertelde iemand mij wel dat het ding soms wat in de weg kan zitten. Op de hormonenschaal scoort het "gemiddeld".

Terugtrekmethode

De terugtrekmethode heeft zowat dezelfde nadelen als de periodieke onthouding én is daarbovenop nog eens verschrikkelijk frustrerend.

Hormonenspiraaltje

Dit spiraaltje geeft een kleine hoeveelheid progestageen af. Het is zeer betrouwbaar en bij veel vrouwen neemt de menstruatie af. Het plaatsen kan wat pijnlijk zijn, maar dat is kinderen baren ook.

Geheelonthouding

Bulletproof!!! De superoplossing! Vooral als je al die overgebleven energie nog eens steekt in het knotten van wilgen en het ringen van vogels.

Prikpil, implantaat en anticonceptiepleiser

Allemaal anticonceptie met een gemiddelde tot lage dosis hormonen.

Koperspiraaltje

Het koperspiraaltje heeft zowat dezelfde voordelen als bovenstaande én bevat geen hormonen. Bij veel vrouwen zorgt het wel voor een heftigere menstruatie en verliest dit spiraaltje dan weer punten voor afval (zie mijn vorig artikel voor meer info).

Periodieke onthouding

Periodieke onthouding betekent eigenlijk gewoon dat je uitrekt op welke dagen van de maand de vrouw vruchtbaar is, en dan GEEN seks hebt op die dagen. Maar pas op! Deze methode is onbetrouwbaar en volgens mij zijn baby's ook echt niet goed voor het milieu (al eens aan die bergen luiers met mensenmest gedacht?).

Sterilisatie

Volgens mij echt ziek ecologisch. Maar dan kun je in de toekomst wel geen piepertjes meer maken. Misschien dus toch nog eens over denken.

HB-KORT

door Benjamin Meeusen

Elke dag, elke week en elke maand werkt het HB (Hoofdbestuur) samen met alle afdelingen aan een nog beestigere jeugdbeweging. Daarom zetten we in deze rubriek graag enkele afgelopen en komende activiteiten van de inhoudelijke ploegen in de kijker. Deze inhoudelijke ploegen zijn de Natuurstudiewerkgroep (NWG), de Milieuwerkgroep (MWG) en de Beheerwerkgroep (BWG).

Filocafé: de terugkeer van de wolf

De BeheerWerkGroep organiseerde zowel in Leuven als in Gent een filocafé over de langzame maar zekere terugkeer van de wolf in Vlaanderen. Dit interessant onderwerp en het bruine bier 'Wolf' resulteerden in een talrijke opkomst.

Komende activiteiten:

het Duurzaam Bosbouwweekend in La Fresnaye (19/02 tot 21/02) en de Knotdag in Alken (27/02).

De Klimaatmars en het Repair Café

De splinterwerkgroep JNM-express van de MilieuWerkGroep hielp naarstig mee om de klimaatmars in Oostende te organiseren. Daarnaast organiseerde de MWG samen met de Knokploeg (KP) een heus 'repair café', waar iedereen zijn kapotte, gebroken of gescheurde spullen kon laten repareren.

Komende activiteiten:

het Duurzaam Bosbouwweekend in La Fresnaye (19/02 tot 21/02), Fietsapplaus te Gent (09/03) en de Duurzaam Reizen Soirée (03/05).

Een mystery-quiz, dwergmuizen vangen en de zwintocht

De NatuurstudieWerkgroep van JNM organiseerde ook een hoop activiteiten. Eén daarvan was de mystery-quiz. Voor mensen die toch liever de natuur in trekken organiseerden ze dwergmuizen vangen (en uiteraard weer vrijlaten) en een zwintocht. Op deze laatste activiteit bezocht de NWG het zwijn omwille van zijn natuurlijke rijkdommen en wierpen ze een kritische blik op de actuele bedreigingen voor dit prachtig stukje natuur.

Komende activiteiten:

Hoge Venenweekend (11/03 tot 13/03) in de buurt van Eupen en Planten in Yvoir (26/03)

Interesse om ook een activiteit bij te wonen?

Uiteraard is het voor iedereen binnen JNM mogelijk om een activiteit van de werkgroepen bij te wonen. Hiervoor moet je enkel een blik op onze (niet meer zo) spiksplinternieuwe website werpen: jnm.be/activiteiten. Selecteer de gewenste werkgroep bij het kadertje 'afdeling' en je bent vertrokken op een avontuurlijke, leerrijke en vooral bééstige trip.

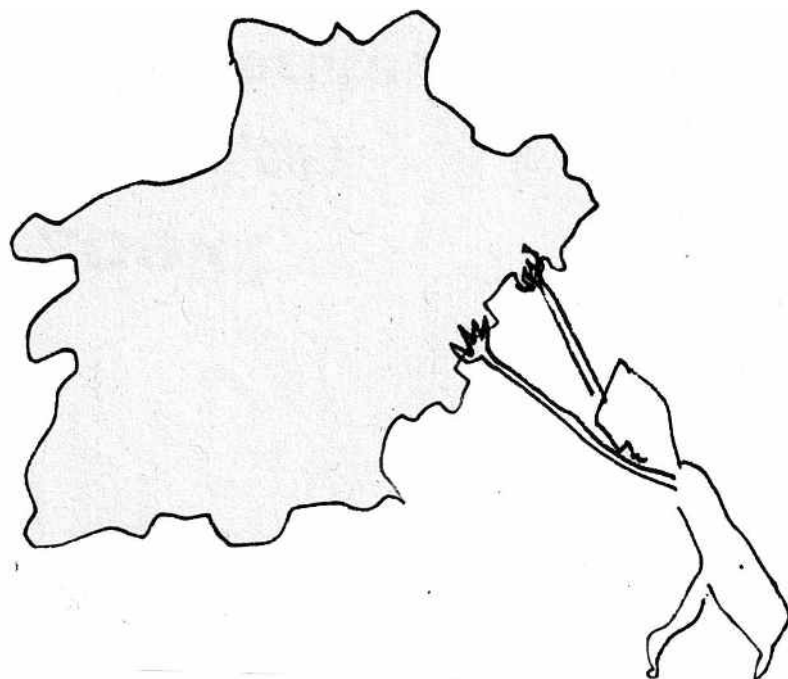
RVB KORT

door Marie D'hulster

Zoals elke vereniging heeft JNM een Raad van Bestuur (RvB). De RvB komt maandelijks samen om na te denken over allerlei onderwerpen die van belang zijn voor heel JNM. Waar we het zoal over hebben, lees je in deze rubriek.

Wil je meer weten? Lees de RvB-verslagen op de website, schrijf je in op de RvB mailinglijst (www.jnm.be/maillinglijsten) en/of kom naar de volgende RvB-vergadering (laat het wel even weten aan bovo@jnm.be).

Onze nieuwe website

De nieuwe website, met zijn kinderziektes, bezorgde menig JNM'er al vele frustraties. De RvB zag zich genooddaakt een meerkost goed te keuren om onvoorziene problemen op te lossen. Binnenkort zal de website dus helemaal voldoen aan onze noden en kunnen we die eerste periode hopelijk vergeten.

Limburg

Vele Limburgse JNM afdelingen hebben het nogal zwaar te verduren. Dus werd er vorig jaar een dossier voor een projectsubsidie ingediend om een afdelingsondersteuner enkel voor de provincie Limburg aan te nemen. We kregen iets minder geld dan we gehoopt hadden, maar gaan nu toch op zoek naar iemand die halftijds de Limburgse afdelingen kan versterken en ondersteunen.

Bovenburen

We willen de zolder van ons vertrouwde bondssecretariaat in de Kortrijksepoortstraat verhuren. De organisatie die eerder interesse toonde heeft afgezegd, dus zetten we onze zoektocht naar een geschikte bovenbuur verder.

Euglena

De laatste Euglena zag er een beetje anders dan anders uit. Daar kwamen zowel negatieve als positieve reacties op. We bespraken in hoeverre de nieuwe huisstijl en het sjabloon toegepast moeten worden en hoeveel vrijheid de lay-outer van dienst hierin krijgt. Het resultaat bent u nu aan het lezen.

DE VOORTGANG VAN DE VERBOUWINGEN

door Pepijn Boeraeve

In de vorige Euglena konden jullie al lezen dat de werken goed opschoten, met toen veel sloopwerk net achter de rug en al een nieuwe grote zaal. Ondertussen zitten we al een heel stuk verder, het nieuwe Bondssec begint langzaam maar zeker vorm te krijgen! Bij deze een overzicht van hoe het er nu allemaal uit ziet in de Kortrijksepoortstraat 192.

De nieuwe, volledig afgesloten trappenkoker was een vereiste voor de brandveiligheid maar we zijn er toch in geslaagd om de zolder goed te benutten. Er komen een toilet en een kantoorruimte die we zullen verhuren. Het dak wordt volledig vernieuwd, met nu al een nieuwe houtconstructie en binnenkort een dik isolatiepakket en nieuwe ramen.

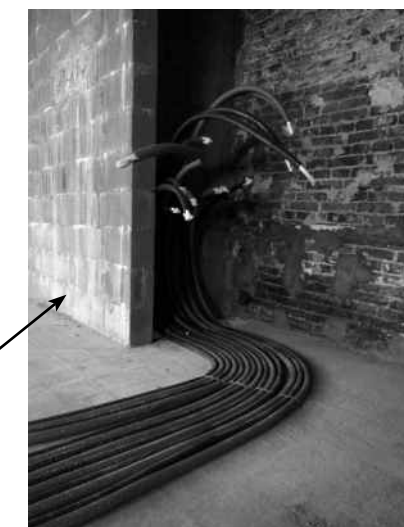

In deze ruimte had je vroeger het archief en een materiaalokot (dat in een nog vorig leven computers voor de vrijwilligers huisvestigde). Beide kamers zijn samengevoegd tot één ruimte, waar er in hoofdzaak vergaderd zal worden. Op de foto's is goed te zien dat we een beetje gegoocheld hebben met de vloeren.

Om van het verdiep geen enkel-kabouters-zone te maken zoals voorheen, ging deze vloer naar beneden in het nieuwe ontwerp. De ramen van het onderliggende verdiep steken nu nog uit maar in de afwerking van de ruimte wordt dit netjes opgelost.

Ondanks de isolatie die er langs alle kanten bij komt, zal er in het Bondssec toch nog een centrale verwarming komen. Op de foto zijn vrij veel buizen te zien, er zullen namelijk relatief veel radiatoren in de ruimtes hangen. Op

die manier kan de watertemperatuur van de verwarming lager zijn, waardoor het hele systeem een stuk energie-efficiënter wordt.

Wie nooit in het oude gebouw was geweest, zal dit misschien een nogal triviale foto vinden. Maar wees gerust, eenmaal er ook armleuningen geïnstalleerd zijn, hebben we een veel veiligere en handigere traphal dan voordien!

Op de grote zaal liggen er voorlopige enkel nog maar witte folies maar in het voorjaar komt een ouwe sok (Diederik Volckaert met zijn bedrijf Verte Libre) hier een groendak aanleggen.

Hier komt de keuken. Rechts op de foto zie je de trap die rechtstreeks naar de tentenkelder leidt, links de deuropening naar de grote zaal. Je hoort het al, straks zal er weer goed gewerkt en goed gegeten kunnen worden!

De tuin is volledig doorwoeld om er de regenputten in kwijt te kunnen. Is dat geen ideale voorbereiding om er eens een leuk stadstuintje in aan te leggen? De verlaagde tuinmuur levert bovendien een prachtig zicht op het park en de Leie achter het Bondssec.

foto's: Pepijn Boeraeve

Sponsors

Gezien zo'n grote werken erg duur zijn, bedanken we iedereen die ons een duwtje in de rug geeft, te beginnen met de schenkers die ons centen gaven. Ook zijn nu al bloemen op hun plaats voor de JNM-vrijwilligers die binnenkort schilderen, lampen ophangen, verhuizen etc. En we danken de Vlaamse overheid die ons project subsidieert, en de sponsors die ons project betaalbaar maken: Eurabo, fermacell, isocell, mosa, Verte Libre, Ecoflora, Tintelij, Forbo.

En wat kan jij doen?

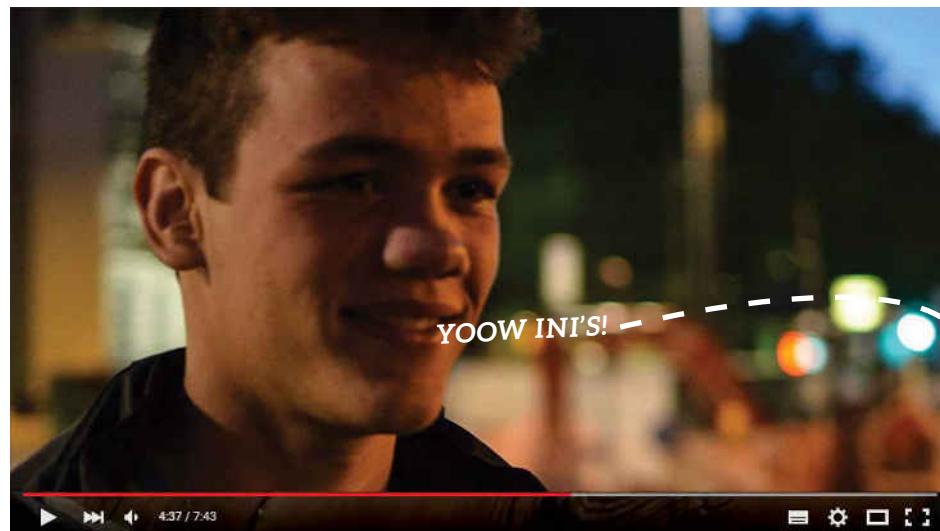
Zoals gezegd zullen JNM-vrijwilligers meehelpen met de laatste loodjes. Zo wat schilderen, lampen ophangen en verhuizen lijkt misschien niet veel werk, maar we zullen elke enthousiaste hand kunnen gebruiken! We beginnen met een weekendje schilderen aan het begin van de paasvakantie. Hiervoor komt Tintelij, een handelaar in ecologische verven, ons speciaal een workshop geven! Daarnaast komen er nog werkweekends, daarover later meer! Afsluiten doen we met een volledig verbouwkamp deze zomer: Kamp 1(4)92. Op zes dagen tijd, van 19 tot 24 juli, zullen we de Kortrijksepoortstraat 192 koloniseren. Het wordt tof werk met een toffe groep in toffe periode van het jaar (zon, Gentse feesten). Nog niet overtuigd? We slapen mogelijks in een tent in de tuin van het Bondssec? Nog niet overtuigd? Elke dag wordt 'conquest of paradise' gespeeld!

En hoe blijf jij op de hoogte?

De werken gaan door, ook na dit artikel. Wie nieuwsgierig is naar hoe het verder gaat, kan terecht op deze facebook-pagina: www.facebook.com/werfatbondssec/ Deze is ook zichtbaar voor mensen zonder facebook!

MAGAZINI

Hij heeft nog veel andere vouwfilmpjes:

straaljagers, de langst vliegende vlieger...

Tom, je opper-INI

Dan smijten we wel met propfen papier, of beter nog: **zelfgemaakte ninja sterren.**

Eenvoudig te maken uit papier, en ze smijten lekker hard!

Jammer de jammer, **geen sneeuw** voor ons dit jaar. Misschien dan toch een keer te veel de auto genomen dit jaar, jammer de jammer!

Volgend jaar hopelijk beter :D

Mowgli Oosterlynck deed het ons voor op youtube:

Zoek **mowgli oosterlynck + Ninja Ster Huis Bereid**

Zoek maar eens op youtube als je het zelf wilt leren vouwen!

INI-NATUUR-4-DAAGSE OP DE KALMTHOUTSE HEIDE

De INI-natuur-4-daagse is zoals het woord het zegt vier dagen midden in de natuur samen met INI's vanuit verschillende afdelingen uit Oost- en West-Vlaanderen. In die vier dagen leren jullie elkaar en de natuur beter kennen. De kampverantwoordelijken Willem en Robbe zijn alvast twee enthousiaste leiders die jullie met veel plezier deze vier dagen bezig houden. We verblijven namelijk in het lokaal van JNM-Akerland dat naast het oude Fort van Brasschaat ligt: een plek met geschiedenis, maar ook veel groen.

We bezoeken onder andere de Kalmthoutse heide, gaan op zoek naar unieke dieren & plantjes in de omgeving (vleesetende plantjes, vlindertjes, slangen...), er zijn natuurstudie-cursussen en er is natuurlijk tijd voor spel en avontuur. Zorg er zeker voor dat je je fiets niet vergeet, want voor de excursies zal je hem nodig hebben!

Voor wie:
INI's uit Oost- en West-Vlaanderen

Wanneer:
Aankomst in lokaal op donderdag 5 mei (Middag) – Vertrek uit lokaal zondag 8 mei (Middag)

Verblijfplaats:
Lokaal van JNM-Akerland te Brasschaat

Meenemen:
FIETS, Slaapmatje, slaapzak, Gamel+bestek, excursiemateriaal

Verantwoordelijke:
Robbe Cool (JNM Roeselare)
robbecool10@hotmail.com
en Willem Echelpoel (JNM-Westland)
willem.ve@hotmail.com

Inschrijvingsprijs:
30 euro

Inschrijven doe je via de website van JNM-nationaal: www.jnm.be/activiteiten.

LIFTEN

Bijna elke JNM'er ouder dan 18 jaar heeft al heel wat kilometers al liftend achter de rug. Ik ging zo al twee keer naar de Middellandse zee, een keer naar Amsterdam en bezocht zo ook al drie keer Parijs. Basile is er bovenop ook nog naar Engeland, Schotland, Spanje, Polen en Duitsland gelift. Autosnelwegen gaan lekker vlot, maar ook in prachtige afgelegen bossen kom je terecht - en geraak je wel weer uit. Kleine stukjes in Gent, met bijvoorbeeld een zetel die je op straat vond, echt alles is mogelijk.

Door Basile Leroy, Tom Michels en Rune Hollants

Wat is er zo leuk aan liften? Moet die vraag echt nog gesteld worden? Tjah, alleszins is liften verbazingwekkend snel en gratis. Je leert er ook veel mee bij, omdat de bestuurders dikwijls graag praten. Zou ontdek je eens het leven van een CEO of een straatmuzikant.

Liftend op weekend

Rune Hollants lifte voor het eerst op een JNM-weekendje van Onderstebovenshelde.

"Dus we waren net aangekomen in een treinstationnetje ergens in de Ardennen (Graide). We besloten om ons in 2 groepjes te verdelen: Theo & Jozefien, Basile & Thijs & ik. We hadden er eigenlijk een wedstrijdje van gemaakt: om ter 't eerst Mijn groepje kreeg als 1e een lift van een vriendelijke vrouw, maar ze zette ons gewoon een eindje verder af op de baan. Toen stonden we daar, mooie dansjes aan het uitvoeren zodat men ons misschien meenam. Ik weet niet precies hoe lang we daar hebben gestaan, maar plots zagen we Theo en Jozefien in een auto passeren. Na een tijdje waren er al zoveel mensen voorbijgereden die ons niet wouden helpen, dat ik een beetje moedeloos werd. Gelukkig waren Basile en Thijs er. Plots kwam er dan een man naar ons toe die ons een lift aanbood. We waren 'gered'."

Zou je meer willen liften met de jnm?

Ik wil zeker meer liften met de JNM, want ik heb sindsdien niet meer gelift. Ik wil wel graag dat er altijd een begeleider mee is zodat we geen slachtoffer worden van pedofilie.

Ging de terugkeer even vlotjes als het heengaan?

Ik heb zitten dansen om de bestuurders hun aandacht te trekken en ik vond het wel spannend, want ofwel konden we terug ofwel niet.

Waar zou je graag eens naartoe liften?

Naar Frankrijk lijkt mij wel leuk! Het is best handig om Frans te kunnen praten als je lift en de kans is groot dat je door Gentenaren wordt meege-nomen.

Handige tips tijdens het liften

Laat de **blijdschap** en het plezier in je naar boven komen en straal dat uit. Automatisch maak je de mensen die je meenemen gelukkig! Zotte dingen zoals handenstand langs de weg trekt ook de aandacht, mensen houden van creativiteit!

Een bordje van karton is handig, maar gebruik het niet altijd! Soms denken mensen immers dat je per se naar die verre stad wil, terwijl halverwege ook al goed is. **De goeie ouwe duim** doet het nog steeds!

Spreek mensen aan. Zijn er verkeerslichten? Wacht tot het rood is en ga de chauffeurs aanspreken, tik maar op hun raampjes. Zelfs al rijden de auto's te snel: doe alsof je ze aanspreekt en kijk recht in hun ogen. Let op mensen die juist in hun auto stappen om te vertrekken: spreek hen aan!

Als je lift op grote wegen: stap alleen uit in **tankstations die groot genoeg zijn**, en spreek daar de mensen aan die een pauze nemen. Langs een drukke weg met een bordje is echt moeilijk!

Neem een **meisje** mee. Zo simpel is het, met een meisje lift je sneller. De bestuurders vertrouwen je zo sneller. Als meisje: neem een jongen mee, je begrijpt wel waarom ;)

Lift **niet met 10** tegelijk

Ben je met meer dan 3: splits je op. Mensen verwachten immers dat ze iedereen moeten meenemen. Maak het hen gemakkelijk en zet je apart **per twee**. Zorg wel dat je elkaar kan bereiken als je in groepjes lift.

Doe alsof je maar **1 seconde** nodig hebt om in te stappen. Mensen zijn gehaast, bijna altijd. Ze nemen je mee zolang je hen maar niet te veel tijd kost. Zet je rugzak naast je, sta rechtop blablabla. Best lastig om vol te houden, maar wel de snelste manier. Als de ene wilt rusten, verstopt die zich best een beetje.

Lach met de mensen die je niet meenemen, doe alsof het je beste vrienden zijn. De auto die daarachter rijdt, ziet immers je reactie op de vorige auto. Een keer je middelvinger opsteken is volledig terecht, maar ver geraak je er niet mee! Hou er rekening mee dat je even vast kan zitten. Neem genoeg water en eten mee, eventueel een tent.

Zeg nee tegen mensen die je niet vertrouwt. Doe alsof je er in 1 keer wilt geraken, of naar ergens anders moet. Bijvoorbeeld bij een stront-zatte chauffeur of iemand die drugs genomen heeft. Je komt het zelden tegen maar stap dan niet in, zo simpel is het.

Stel je **zichtbaar** op. Auto's rijden snel. Soms zien ze je dan ook gewoon niet.

Neem **iemand met ervaring** mee. Alleen liften als ini is niet je beste plan, zeker niet als meisje. Gewoon niet doen dus.

Geef het niet op als je alleen **chique fancy auto's** ziet. Jawel, BMW's nemen ook lifters mee.

Speel muziek! Gewoon heel leuk, en dan vinden de bestuurders je ook sympathiek. Een ukelele, blokfluit of harmonica zijn ideaal!

Hoe blijf ik mentaal gezond? **Lach met iedereen**, de mensen die je niet meenemen geef je een lekker ironische lach. Degene die je wel meenemen een echte (:

SCARLETT, HET NIEUWE GEZICHT IN DE JNM-WINKEL

In de vorige editie heeft Klaas met supermooie woorden afscheid genomen van JNM. Of toch, afscheid genomen als personeelslid. Ondertussen heb ik de taken van Klaas overgenomen als winkelmedewerker. En hoewel het nog steeds een beetje zoeken is, moet ik zeggen dat het me al goed lukt om de goede dienstverlening die Klaas bood verder te zetten.

Ik probeer me nu een beetje in te werken in ons assortiment, zodat ik jullie een goede uitleg kan geven over onze verrekijkers, loepen, veldgidsen, vlinder-netjes en nog meer. Veel van het materiaal gebruik ik zelf doordat ik nog bezig ben met mijn opleiding Natuurgids, maar in deze snel veranderende wereld, is het nodig om continu bij te scholen. Ik ben marketeer van opleiding en heb vijf jaar gewerkt bij Media Markt, waardoor ik wel zicht heb op het reilen en zeilen van een winkel. Natuurlijk is de JNM-winkel niet te vergelijken met een grote retailwinkel, maar het basisprincipe blijft gelijk: Klant is koning. En dat zijn jullie! Dus als je vragen of opmerkingen hebt of je wil gewoon even een babbeltje slaan, dan mag je me altijd contacteren.

Tot binnenkort,
Scarlett.

WINKELN

door Annelieke Scheelen

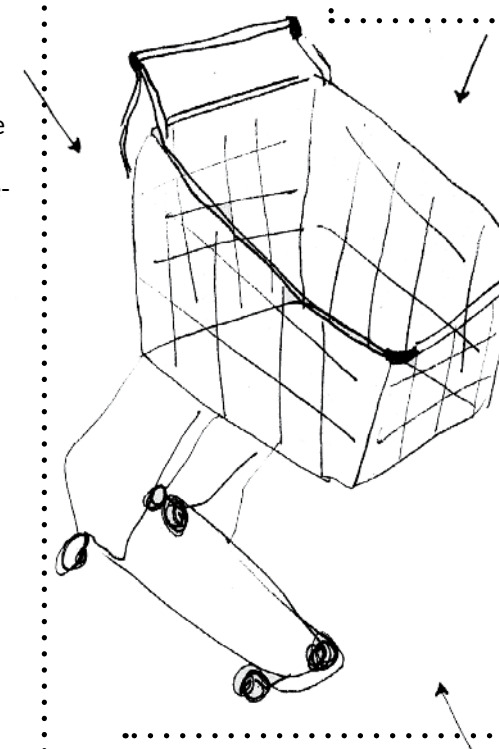
Kom je ook vaak op feestjes waar vegetarische gerechten toevallig "vergeten" worden? Heb je vrienden die nog steeds niet goed weten hoe ze lekker vegetarisch kunnen koken? En kan jij ze zelf niet overtuigen?

In het kookboek van 'Dagen zonder vlees' tonen bekende Vlaamse koks op een ongedwongen en sympathieke manier dat duurzame voeding ook lekker, gezond, goedkoop en gemakkelijk kan zijn.

Ledenprijs: 20 euro

In onze JNM-winkel vind je een ruim aanbod **Kite-verrekijkers**. Anders dan de meeste verrekijkers staan de Kite-verrekijkers bekend voor hun duurzaamheid. Deze verrekijkers zijn vervaardigd uit metaal (of harde kunststof) en kunnen tegen een stootje. Elk onderdeel is vervangbaar zodat je nooit nog een nieuwe verrekijker hoeft te kopen! Is er iets mis met je verrekijker, dan sturen we hem naar de fabrikant, en jij krijgt hem hersteld terug. Zo draag je alweer bij tot een betere en duurzame wereld. Geraak je er niet uit welke verrekijker voor jou het meest geschikt is, dan kan je altijd een keertje binnenspringen in ons JNM-verkooppunt voor een woordje uitleg en staan we je graag bij met nuttige tips.

De vernieuwde **Europese veldgids voor zoogdieren** (oktober 2015), brengt alle zoogdieren van Europa compleet in beeld, inclusief de zoogdieren die nieuw zijn voor Europa.

In de veldgids vind je:

- Een duidelijke en uitgebreide soortbeschrijving
- Detailtekeningen
- Waarnemingstips
- Schedelkenmerken
- Sporen
- Extra aandacht voor sterk op elkaar gelijkende soorten

Ledenprijs: 28 euro

AANKON DIGINGEN

HET TIENDE NATUUR-STUDIE-CONGRES

Tien jaar geleden, ergens in het verre zuiden van ons land, kwamen enkele tientallen JNM'ers samen om zich een week lang te wijden aan natuurstudie. Nu, tien jaar later, gaan we terug naar die roots voor de jubileumeditie van het natuurstudiecongres. Om de toon te zetten kan je hier de oorspronkelijke aankondiging lezen:

"Dat wil zeggen: 5 dagen samen op excursie gaan, naar super boeiende sprekers luisteren, braakballen pluizen, nachtvliners vangen, uilen spotten... En 's avonds trappisten determineren. Sfeer zal er zijn, wees daar maar zeker van!"

In die tien jaar is er eigenlijk niet zoveel veranderd. Het concept is nog steeds hetzelfde: 5 dagen lang de grootste natuurstudiefreaks, maar ook beginnende enthousiastelingen, samen in een coole streek met interessante sessies en excursies.

Watvaltdaarzoaltezien? Een hele hoop! Plezante voorjaarsflora met bijbehorende voorjaars-viezebeestjes zoals gevlamde vlinders of grote vossen. Verder nog te verwachten: de eerste zwaluwen van het jaar, zwarte ooievaars op trek, rode wouw, zwarte wouw, hazelmuizen, relmuizen en wie weet wel een wilde kat.

Goesting gekregen? Maak het mee van 5 tot 10 april ergens in de Gaume!

Meer info volgt op de website: www.jnm.be/natuurstudie-werkgroep en via facebook: <https://www.facebook.com/jnmNWG>

WAARNEMINGSCONTEST OP 23 APRIL

Voor het vijfde jaar op rij organiseert de Natuurstudie-werkgroep de meest prestigieuze wedstrijd binnen JNM: de waarnemingscontest! Zoals elk jaar zullen afdelingen onderling strijden om de titel van 'Beste Natuurstudieafdeling van het Jaar'.

Na drie jaar dominantie door afdeling Taxandria won afdeling Roeselare het afgelopen jaar. Wie wordt de beste natuurstudieafdeling van 2016?

Wil je je met jou afdeling inschrijven voor de waarnemingscontest? Stuur dan een mailtje naar nwg@jnm.be!

ICI BXL JNM

2016 congres

**Het is zo ver...
ça y est !**

Een congres in Brussel, c'est pas pareil!

"Is er een afdeling in Brussel?" Tot drie jaar geleden bestond er geen positief antwoord op deze vraag, er was nog geen volwaardige JNM-afdeling in onze hoofdstad. Op het moment van schrijven daarentegen bruist JNM Brussel met een ledenaantal dat Gent achterna gaat en met activiteiten die geen andere afdeling aandurft, met dank aan de enthousiaste lijsters en aan Mathias. Dit jaar vonden we ook het engagement om het eerste stedelijk congres te organiseren. Geen evident idee met de vooroordelen van grijs beton overheerst door koning auto. Brussel is wel het kruispunt van alle treinlijnen doorheen het JNM-landschap, maar bleef desondanks onbekend. En onbekend is onbemind, tijd om dat t'ajusteire.

Over wat zullen we het hebben, de quoi on parle ?

Steden roepen snel negatieve beelden op, over uitlaatgassen en gebrek aan open ruimte. Aan de andere kant zijn steden het voorbeeld voor een uitgebouwd openbaar vervoernet, sociale fietsenherstelplaatsen en voedselverdeling tegen hongersnood en verspilling. Ce n'est pas pour rien dat steden worden genoemd als een sleutelement in de transitiebeweging. Geen betere plaats dan Brussel met zijn Brusselseirs om dit onderwerp te ontdekken.

Wat valt er te doen, wa is't amusement?

Verwacht je aan een congres, midden in de jungle van de hoofdstad, droog onder het dak van een gastvrije school, met Brussels gebrouwen bier, maaltijden van biologische, lokale of gerecupereerde ingrediënten en de bijhorende voedselverzameltochten over heel Brussel, cycloguerilla zoals enkel JNM Brussel het kan, zaaien en oogsten in stedelijke boomgaarden, de ontdekking van de onderaardse metro, avondlijke verhalen van diverse Brusselaars in ons café-parlé, échte biodiversiteit in de stad, etc ...

Het JNM congres 2016 ICI BXL, c'est pas pareil gaat door van 27 tot 31 juli in Brussel (Sint-Jans-Molenbeek) en zal niet vergeten worden. *C'est parti!*

Uw congresteam 2016,
Elias, Charlotte, Sander, Mathias, Laura, Sanne
en alle helpende handen.

Hé mec !

Zin om je te engageren?
Stuur een mailtje naar
elias.van.bruyssel@gmail.com

**ICI BXL
JNMcongres2016**

BEGELEIDERS VOOR INTERNATIONALE KAMPEN GEZOCHT!

Hé jij daar, ooit al eens gedacht hoe fijn het zou zijn om niet alleen met JNM'ers, maar ook met soortgenoten uit andere landen op kamp te gaan? Dat kan!

Deze zomer vinden drie "internationale" kampen plaats. Die kampen worden georganiseerd vanuit JNM én een andere organisatie. Op die manier leer je jongeren kennen uit een andere jeugdbeweging, waar het er toch altijd ietsje anders aan toe gaat dan bij ons. Een gelegenheid dus om een kamp mee te maken dat ietsje anders is dan de vertrouwde JNM-kampen.

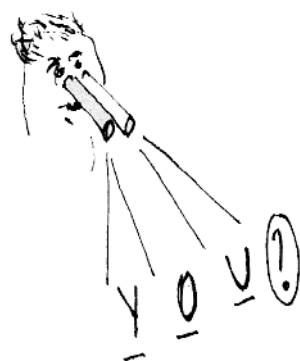
Wij zoeken voor deze kampen nog enkele begeleiders. Wat zijn de mogelijkheden?

Met de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (**NJN**) organiseren we een natuurstudiekamp (12 tot 26 jaar) dat plaatsvindt van 18 tot 28 augustus in Zeeland. Het onderwaterleven van de Oosterschelde en het Grevelingenmeer kent zijn gelijke niet in België. In de kustwerkgroep van NJN zitten dan ook enkele keien (haha, mopje!) in het begeleiden van onderwaterexcursies. Met een wet-suit en een duikbril leer je Nederland onder water kennen.

Met '**Jeunes et Nature**', onze Waalse tegenhanger, organiseren we een ini-kamp dat plaatsvindt van 13 tot 20 augustus in Wallonië. Het is de bedoeling om evenveel ini's van JNM als van J&N te hebben als deelnemer. We zoeken dus begeleiders die graag een tweetalig ini-kamp willen begeleiden. Na dit kamp heb je gegarandeerd goede punten voor Frans! Tous ensemble, tous ensemble, hey! Hey!

Vorig jaar werd het eerste combikamp georganiseerd tussen **Albezon** en JNM. Drie begeleiders van de JNM en 1 begeleider van Albezon gingen samen met enkele enthousiaste JNM'ers en jongeren uit de bijzondere jeugdzorg de uitdaging aan. Het werd een bijzonder leuke én leerrijke ervaring, die vraagt om herhaling! Dit jaar gaat het kamp door van 5 tot 17 juli op de prachtige locatie van Albezon in de Franse Cevennen.

Zin om je grenzen te verleggen? Aarzel dan niet en contacteer Eewoud, jullie internationaal secretaris, op ins@jnm.be!

CONTACT

AFDELINGEN

Akerland	Nouws Thijs	thijs@jnm.be	0477 60 24 67
Antwerpen	Wyers Koen	koenwyers@gmail.com	0496 11 92 39
Brugge	Strubbe Reinhardt	reinhardtstrubbe@hotmail.com	
Brussel	Dewulf Noor	noordewulf@gmail.com	0471 24 59 45
Durmeland	Van de Velde Jorn	jorn.vandevelde@gmail.com	0493 02 96 97
Eeklo	Dhont Pieterjan	dhont_pieterjan@hotmail.com	0470 05 28 74
Fruutstreek	Rappé Veerle	veerleksenja@gmail.com	012 74 35 46
Gent	Vandevoorde Anton	antonvandevoorde@gmail.com	0486 30 14 16
Hageland-Zuiderkempen	D'hulster Marie	mariedhulster@gmail.com	0488 24 98 85
Klein-Brabant	Tourné Natan	natan.tourne@gmail.com	03 889 00 90
Kortrijk	Detavernier Julie	julke268554@hotmail.com	0499 43 36 15
Krekenland	Ponnet Aaricia	aaricia.ponnet@gmail.com	0471 32 55 45
Lage Kempen	van der Meer Sofie	eifosvdm@hotmail.com	0487 73 12 46
Land Van Aalst	Van Heghe Vincent	vincentvanheghe@gmail.com	0494 34 72 87
Leievallei	Vercruysse Elias	elias.vercruysse@hotmail.com	0485 75 02 77
Leuven	Vanrespaille Helena	helena.vanrespaille@gmail.com	0499 71 71 46
Markvallei	Fockaert Remy	remy1998@live.be	0471 31 33 08
Mechelen	Franckx Mathijs	mathijs.franckx@telenet.be	0499 76 57 02
Midden-Brabant	Bollue Barbara	barbara.bollue@gmail.com	0496 94 13 94
Midden-Limburg	Paesen Lize	lizepaesen@hotmail.com	0476 44 44 98
Moervallei	Karuranga Domien	domienkaruranga@me.com	0498 15 15 09
Neteland	Sanczuk Floris	florissanczuk@hotmail.com	0499 20 58 06
Ninove-Geraardsbergen	Arys Lisa	lisaarys@hotmail.com	0476 77 48 91
Noordwest-Brabant	Verlooy Linde	lindeverlooy@gmail.com	0499 72 20 26
Onderstebovenschede	Verhoeven Anna	annaverhoeven1995@gmail.com	0472 40 31 26
Pajottenland	Peeters Wout	woodyke@hotmail.nl	0470 36 12 20
Pallieterland	Van Cleemput Rhune	rhune.van.cleemput@hotmail.com	0499 36 37 66
Poekebeek	Fraeyman Elisabeth	elisabeth.fraeyman@hotmail.com	0472 49 98 84
Roeselare	Durnez Sam	sam.durnez@hotmail.com	0494 41 48 11
'S Heerenbosch	De Maegdt Maya	mayademaegdt@gmail.com	0487 66 54 33
Taxandria	Hendrix Jef	jefhendrix95@hotmail.com	0487 40 72 11
Vlaamse Ardennen	Goethals Faramir	goethalsfaramir@hotmail.com	0494 40 23 89
Voorkempen	Van den Broeck Nina	nina_vdb93@hotmail.com	0476 59 30 91
Waasland	Van den Bergh Laurent	jnmwaasland@gmail.com	0472 95 66 33
Westland	Pyck Hannah	hannah.pyck@gmail.com	0493 67 88 27
West-Limburg	Bijnens Riene	rienebijnens@hotmail.com	0474 10 47 77
Zandland	Kasran Sarah	sarahkasran@msn.com	0479 13 90 30
Zottegem	Ghijs Wietse	wietse_ghijs@hotmail.com	0496 70 34 83
Zuidwest-Brabant	De Cort Louise	louisedecort@hotmail.com	0477 62 99 60

RAAD VAN BESTUUR

Bondsvoorzitter	Lennert De Vroey	lennertdevroey@gmail.com	0478 78 83 25
Bondssecretaris	Benjamin Meeusen	meeusenben@gmail.com	0486 97 64 82
Bondspenningmeester	Seppe Lenders	seppe@jnm.be	0487 33 86 52
Beheerwerkgroep	Jorn Van de Velde	jorn.vandevelde@gmail.com	0493 02 96 97
Milieuwerkgroep	Koen Wyers	koenwyers@gmail.com	0496 11 92 39
Natuurstudiewerkgroep	Ward Tamsyn	wardtamsyn@gmail.com	0473 36 53 31
Afdelingsondersteuningsploeg	Sebastiaan Derese	seba_derese@hotmail.com	0473 47 13 06
Vormingsploeg	Warre Schauwvlieghe	warre.schauwvlieghe@gmail.com	0499 40 84 97
Communicatieploeg	Evelien Scheelen	evelienscheelen@gmail.com	0498 33 89 37
Praktische ploeg	Linde Camps	lindecamps@gmail.com	0476 55 41 98
Knokploeg	Marie D'Hulster	mariedhulster@gmail.com	0488 24 98 85

ICI

BXL

JNM

DE BEESTIGSTE JEUGDBEWEGING

2016

congres

JNM

c'est pas
pareil

27 tot 31 juli

20 ANDERS IS HET
NU OOK WEER NIET

ICI BXL

JNMcongres2016